LEONIS ALLATII HELLAS,

In Natales

DELPHINI GALLICI.

ROMÆ Excudebat Mascardus MDCXLII.

SVPERIORVM PERMISSV.

ILL.^{MO} ET REV.^{MO} D.

CAROLO

DE LA VIEVVILLE

Abbati Commendatario de Sauigny.

LEO ALLATIVS.

GESTIIT HELLAS mea te adoptare Patronum, Abbas Ill.^{me} statim atque descriptam his versibus felicitatem præsensit, & reditura in Argiuorum fines, vindice atq; authore Gallo, pristina secula. Fortunati, & miraculo propiores DELPHINI GALLICI Natales ad tantas illam spes erexerunt: at Lutetia Parisiorum, & totum fermè Regnum florentissimum quàm latè extenditur, ipsis etiam Athenis ἀττικώτερον, impatientia moræ illius eiusdem vota sollicitat, vt, quæ deprompsit vaticinia, fidelissimo quàm primùm euentu firmentur. Coalescent in vnum corpus, quamuis remoti longo terrarum, & marium interuallo, Franci cum Græcis, quos eadem

linguæ communio ab innatæ dissensionis periculo liberauit, quę diuersarum gentium animos consueuit in contrarias partes distrahere. Assertorem libertatis futurum in Regione nobilissima Heroëm suum demonstrant, cuius loquelam amant perdiscere; cùm suam Laconibus addiscendam minitaretur superbus Macedo, quibus durum seruitutis iugum imponere cogitabat. Adeoque penetrabunt in eos potius, popularium more veriùs quàm sociorum, tantum aberit, vt quidquam ab ijs velut ab hostibus pertimescant. Quòd si fas est oraculo Vatis meæ quædam adiungere, ipsum te mihi videre videor exercitus Regios antecedentem Oratorem ad Græcos de præstanda Summo Pontifici obedientia, & bello aduersus Christiani nominis hostes inferendo. Præibis verba pius fecialis, quibus se pro Christi aris, & fide Petri deuoueant: subsequentur alacres, & restituendam sibi triumphabunt, quæ dudum Seruatoris merito parta erat libertatem. Mouebit quippe homines authoritas dicentis, cum quo sese agnoscent eadem sermonis societate coniunctos, & ea, qua polles, in exprimendis sensibus facilitate loquentis. Accendent animos ignitum eloquium Dei, quod diligis; augustiora Theologiæ mysteria, quę complecteris; sin-

gu-

gularis in Antistitem sacrorum nostrorum obseruantia; &, qui vel vnicus te Gallum probauerit, perpetuus in Regem amor. Illa conciliatrix animorum vrbanitas, quæ te summo apud amplissimos Aulæ Romanę proceres beneuolentiæ loco collocauit, assequetur à frequentissimis populis, quidquid ad Ecclesiæ vtilitatem pertinebit, & ad tanti Principis dignitatem, & gloriam. Denique fortunabit conatus illos tuos propitium ab ea, quam seruas, morum integritate Numen, in amplissimarum licet fortunarum copiam deductus sorte ipsa nascendi. Aggredere, Vir Illust.^me in vaticinantis HELLADIS patrocinio hęc prima obeundi tanti muneris initia. Illud porrò sustinere perges, nec abdicabis priùs, quàm iustissimum de victis barbaris triumphum referemus; nisi te virtutes tuæ, & pręclara de Religione, de Pontifice, de Ecclesia, de Rege, de Delphino, de Gallijs, de Literis merita ad altiora euectum fastigia resurgenti Gręcię eripiant, & vberiora præbeant carminibus nostris argumenta.

ΛΕΟΝ-

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

Ε Λ Λ Α Σ.

Εἰωθός ἐστιν, οὐδ᾽ ἀπεικὸς τοῖς τρόποις·
(Φυᾷ γὰρ εἰθισμένην εὐμενεῖς πέλειν,
Καὶ φωσὶν εὐπράττουσιν εὐπράττειν ὁμῶς,)
Εὖτ᾽ αὖτις εἰς φῶς μητρὸς ἐκ κόλπων μόλῃ,
Μητρὸς κρατούσης αὐτοκρατοῦντι χθονός,
Σκήπτροις γονήων πάντας εὐθυμουμένους
Ἐραννὸν ἥβῃ θυμὸν ἐκδόντας, μέγα
Γηθεῖν τε, κ᾽ εὐφρανθέντας εὐδείπνοις πότοις,
Μολπαῖσι ταρφεῖς ῥᾶστ᾽ ἐπεντυνέειν χορούς.
Εἰ δ᾽ ὃς κυήθῃ πρῶτος ἐν γοναῖς λαχὼν,
Μέλλει πατρῴους ἐμβατεύσασθαι δόμους,
Σκήπτρων τε κλήρους, μᾶλλον ἰάνθη κέαρ,
Γῆθος τ᾽ ἀέξειν εὐτυχεστέροις τόκοις.
Καὶ ταῦτα μὲν πέφυκε τῶν εἰωθότων.
Ἢν δ᾽ ἐξ ἀτέκνου γαστρὸς ἐκγόνους τύχοι
Ἄφνω ποτέ τις. ὁ δ᾽ ἐν μέσῳ χρόνος μακρὸς,
Σπονδαί τε πολλαί, καὶ θύη τ᾽ ἐνθύμια
Θεοῦ ἐξακέοντα δυσπαραιτήτων φρενῶν
Χόλον, πονηρῶν εἵνεκ᾽ ἀμπλακημάτων.
Ὢ πῶς ἄπειρον πάντας εἴληφε γάνος.
Ὢ πῶς πέλασιν ἀθενοῦντες ἐντρέφειν,
Καὶ χαρμονὴν στήθεσφιν ἐκκρύψαι τόσην.
Οἷον κυβιστητῆρες ἀλλοίῳ ποδὶ
Πλήττουσι γαῖαν, καὶ χθονὸς μετάρσιοι,
Ὅπως πετεινοὶ σκαρθμοποικίλῳ φορᾷ
Θοῶς ἐπαιθύσσουσιν εὔπτερον δέμας,
Ξένοι, πολῖται, συγγενεῖς, ἐχθροὶ, φίλοι.
Ὁρᾷς ἄρ᾽ ὄψιν τήνδε. ἢ μέλλεις ἔτι;
Τίν σε φλέγει, κ᾽ ἀγνοεῖς θεαμάτων,

Κάλ-

LEONIS ALLATII.

HELLAS.

Interprete Guidone de Souuigny Blæsensi.

RECEPIT usus non ab humana indole
Alienus, (animo namque nos placido parens
Natura genuit, quò reponendo inuicem
Beneficio certetur) vt matris sinu,
Matris potentis regna moderanti Patri,
Si puer in auras prodit, hoc ritu frequens
Sceptris paternis imperatarum probè
Gratetur agmen gentium, & proli apparet
Prolixa risu gaudia, & lautis cibis
Cyathisq; festa carmina, & densas paret
Facile choreas. Cumque materna locum
Sortitus aluo principem, patrios lares,
Et præpotentis iura, titulosque occupat
Hæreditatis; imbre lætitiæ nouo
Liquentur animi; quippe natalis diem
Felicioris celebrat. Hæc plausus quidem
Communioris causa. Quod si infans beat,
Exspes tot annos, nescium partus torum,
Postquàm exolutæ iamdiu Cœlo preces,
Et libata aris thura difficilem priùs
Ob impiorum scelera placarunt Deum;
O' gaudiorum quantus exundat liquor!
Superfluentes qui voluptates sinu
Fouere nequeunt, quàm malè interna occulunt
Reposta mente gaudia! alternis solum
Ferire plantis more saltantum solent:
Motu per auras vtque multiplici alites
Sublime librant corpus, exultant simul
Cognatus, hospes, ciuis, atque animo pari
Amicus, hostis. Macte, quid nectis moras?
Fruuntur oculi? te ne communis fugit

Læti-

Κάλλιστον, ὧν προσεῖδεν ὀφθαλμὸς ποτέ;
Λαοῖς ἄνασσε ΓΑΛΛΙΚΟΙΣ πατὴρ ἅτε
Φίλος, πολιούχοισιν ἐμβεβὼς δίφροις,
Γνώμων ἄριστος, ἧς ἀριστεύεσκε γῆς,
Δίκας διαιτῶν, ἔνθ' ὕβριν γεννᾷ κράτος,
Ἀθεσμά τ' ἔργα, τοῖσιν ἄστ' ἀτάσθαλος
Ἀνὴρ ἄριστον αὖδρ', ἐπεζυγῶν νόμοις.
Ἄναξ ἀνικήτων εὐτυχέστατος φανείς,
Βίου ἄαπτος, θάρσος, ἀφνειὸς φρένας
ΛΟΔΟΙΚΟΣ ἰσάριθμον εὐθύνων λεὼν,
Μέγας μεγίστοις ἀξιώμασι πρέπων.
Τίς μιν, τίς οὐ δέδοικε; τίς πάλιν Θεὸν
Φιλῶν ὅπως, ἔντιμον οὐ δίδοι σέβας,
Τιμῆς παρ' αὐτοῦ χρηστὰ λαγχάνων γέρα;
Ἆρ' ἔστιν ἰσχὺς, ἢ βία δορυσθενὴς,
Ἢ μυρίοισι λαμπρὸς ἡγεμὼν στόλοις
Ὃς οὐ μόλις φανέντι ποιπνύει θέραψ,
Ζεῦγλαν θ' ὑπεισδὺς δούλιον παμμηλίχῳ
Πρόμῳ λατρεύει, αὐτὸς ὢν ἐλεύθερος;
Πόλις τὶς, ἢ τέραμνον, οὖρος, ἢ σπιλὰς,
Ἢ τ' ἄλλο γαίης ἀγχιτέρμονος μέρος,
Ἥ τ' οὖν πολυκλύστοισι κυμάτων σάλοις
Ἐξ οὗ πέφυκε νῆσος ἐστεφανωμένη,
Οὐχ εἶξεν εὐθὺς, καὶ προσηρμόσεν χέρα
Δεχθεῖσα νεῦμα φίλτατον πανολβίου;
Δίζοιμεθ' ἄλλην αἶσαν; οὐ χθονοστιβὴς
Ἄλλη νέη βέβηκεν ἐκ πόντου βυθῶν,
Ἢ νῦν Θεοῦ βουλαῖσι προστεταγμένη
Πρῶτον γ', ὅπως πρώτου γε προστατῶν πέδου
Πρώτη βραβεύσει σκῆπτρα, καὶ σώσει κλέος;

Ἓν δὴ μόνον ταράττει τοσούτου φρένας,
Δεινῇ τ' ἐπισκοποῦσα συμφορᾷ τύχη
Ἔτειρε, κἀπήλγυνε. πρὸς δὲ καὶ γάνος
Ἄλλων ἐκύκα ξυννεφεῖ στιχώματι.
Ἄπαις γὰρ ἔσκε χρόνιος, οὐδέ οἱ ποτὲ
Μακροῖς γονὴ βλαστήσειν ἐν δώμασιν..

Ἥβα

Lætitia? mentem sic tuam retrò omnium
Spectaculorum maximum ostentum latet?
Rex imperabat GALLIÆ, cari gerens
Vices Parentis, præpotentique insidens
Throno, dominij regula excellens sui,
Ius cuique reddens; opera cùm potens fauor
Iniuriosa, nescia & legis parit,
Queis iura spernens prauus offendit bonos:
Beatiorum Rex Monarcharum, quati
Non facilis vllo robore, aut audacia,
LODOICVS, agmen plebis immensæ regens,
Autoritatis maximo maior gradu.
Quis non eum veretur? ac veluti Deo
Reuerentiorem non ei cultum exhibet,
Messem amplioris inde virtutis ferens?
Quæ vis? quod animo robur? aut hasta valens,
Aut copiarum mille ductor inclytus,
Qui non, eo, minister, aspecto, manum,
Seruire promptus tribuat, & collum iugo
Seruile placido subdat, & factus sua
Obediendi sorte liberior, colat?
Quæ ciuitas? quæ tecta? quod montis iugum?
Specusue, & ampli limes extremus soli?
Quæ fluctuantis Insula, aut Isthmus maris
Emersus alueo, tam beati Principis
Desideratum quò sequi nutum queat,
Non cessit, aut adiecit extemplò caput?
Est alia sors quærenda? tellus ne altera
Calcanda pedibus, rursus erupit vadis
Pelagi profundis? fortè, vel iussu Dei,
Emersa primùm est, prima, quò primi omnium
Regis coronam gloriabunda occupet,
Decusque seruet? Causa turbanda super
Hæc vna mentis; Pressit ærumna Ducem
Fors imminente, tetrico & vultu omnium
Susdeque vertit gaudia: expertem torum
Nam prole cernit, sterilis & coniux diu

Ἧβαι δ' ἔλαμψαν ἐν λέχει παιδός.
Εἶτ' αἰθέρος ἀθρὸν ἐξασθενίσασαι κράτος,
Καὶ δὴ ῥέπουσ' ἐς γῆρας, ἢ πολλοὺς χρόνους
Ἄκαρποι, οὐδὲ χρηστοί, οὐδ' ἔχουσιν οἷς
Λείψουσι πλοῦτον ἄφατον, ἕδνα, καὶ θρόνους.
Ἔνθεν πόσις συνώνυμος, καὶ κλυτὴ δάμαρ,
Καὶ πᾶς τις ἄλλος, ᾧ φίλον Θεοῦ σέβας
Ὄψει κατηφῆ, καὶ νόῳ πεπνυμένῳ,
Τὸν πρὶν ἐν εὐχαῖς αὖθις κίκλησκον Θεόν,
Ἤτουν τε παῖδα, καὶ γένους εὐκαρπίαν,
Ὅπως πατρῷα παισὶν ἐκ παίδων μόλοι,
Πάγκληρα, μὴ δ' ἐπακτὸς ἁρπάζῃ ξένα.
Τί δ' οὖν ὁ κινῶν οὐρανοῦ Θεὸς χύσιν,
Πέδον δινικῶν ἡνίοις ἀκαμπέσι,
Διδοὺς, ἑῶν διψῶσιν, ὡς φίλον, βροτοῖς,
Ῥιζῶν τὰ πάντα, καὶ σοφῶς τεχνώμενος.
Τείνει μὲν ὄμμα πανταχοῦ θοῶς στρέφων,
Εἰ καὶ πανούργοις σχετλίων μοχθηρίαις
Λυπρὸν θέαμ' ἐσεῖδεν, ἐντείνει δ' ὅμως,
Γαίης θ' ὁρᾷ κρηπῖδας, ἃς στήσας ἔχει,
Βρασμοῖσι δεινοῖς ῥιζόθεν κλονουμένας;
Νείκεσσι δ' αἰθέρων, καὶ δυσιάτοις μόθοις
Χθονὸς πρόσωπα λαμπρὰ δύσμορφον στολὴν
Βαλόντ', ἄτιμα ὑποβρυχίοις νόσοις κακοῖς,
Βροτῶν δὲ χειμασθέντα ξυγχύσεις μάχαις
Ῥέπειν γένεθλ' ἐς τ' οὐδὲν εἰκονούμενα.
Οἴστρῳ δ' Ἐριννύων δεινοῦ λυσσῶσαν χέρα
Ἄτην τε, πημονήν τε πλουσίᾳ χερὶ
Ἀνδράσι πρῶτα τῶν φρενῶν τητωμένοις.
Ἤχθηρε ταῦτα Παντάναξ. τίη γὰρ οὔ;
Θελχθεὶς δὲ πάντων εὐμενεστάτοις λιταῖς
Κύρῃ ἄτεκνον εἶπεν εὔγονον πέλειν,
Καὶ παῖδα φῦσαι πημοναῖς σωτήριον,
Τοκεῦ μέγιστον χάρμα, καὶ πᾶσι βροτοῖς.

Ἐλπ-

Connubiorum fœnore optato caret.
Iuuenile thalamo tempus accendit faces,
Ætasque pollens viribus, & acris viri
Virtus in annos repit, & senio imminet
Infructuosa, proh dolor! & inutilis.
Heresque deerat, qui perimmensas opes,
Et possidendos ineat Heroum thronos.
Consors maritus inde, Coniuxque inclyta,
Et subditorum quisque, cui carus Dei
Sit cultus, oculo pronus, atque animo inuocat
Prudente Numen, filium, & magni rogans
Fœcunditatem generis, vt capiat Patrum
Hereditatem filiorum à filijs
Propago, & hospes nè subintrusus ferat.
Quid ergo? liquidos qui mouet Celi globos,
Et irretorto qui solum frœno regit,
Hominumque votis, pro voluntate, annuit,
Qui cuncta fulcit, arte sapienti sua
Molitus opera, diuidit celeri vndique
Diuersa motu lumina; ingenium licet,
Faciemque scelerum videat; aduertit tamen,
Partes & imas, ipse quas struxit, soli,
Tumultuanti funditus quassas notat
Feruore belli, perque remedij inscias
Rebelliones obtenebratis humum
Sine honore cilijs vergere in preceps mali,
Mortaliumque sic citò exhaustum genus
Humi iacere, marte consumptum truci.
Oestro incitatas quid quod Eumenidas videt
Immane quantùm furere, & humanum feris
Turbare damnis, mentis alienum, genus,
Laua malorum qua locupleti valent.
Rex execratus ista; nam quidni? pijs
Euictus immo precibus, Hac fœtu tenus
Carentis, inquit, prodeat vului sinu
Patrijs beatam cladibus metam puer
Ortu daturus, atque letitiam omnibus.

Ἔληξεν οὔπω ῥῆμα, καὶ πάλις μείζοσιν
Ἠρυθρᾶτο, καὶ κινεῖτο, κ' ἐξοφέλλετο
Κόλποις ἄσηπτος αἵμασι μορφωθεὶς παιδός.
Ἐπεὶ δὲ μῆνες, χ' ἡμέραι μέλον πολύ,
Μέγιστον ἐξελώδιξεν Ἡρωῒς γόνον
Κόλπων μεγίστων, καὶ μεγίστῳ προσφόρον
Φέρουσα πατρὶ δῶκε φίλτατη πολύ.
Κῦμ' ἔνθα λύπης, καὶ λυγροῦ κήδους νέφος
Πάντων ἀπὸ βροτῶν εὐθὺς ἐλήλαται μακράν.
Στίλβει τε Φοῖβος ἢ τὸ πρὶν φαιδρότερος,
Λευκόν τε πᾶσι προσγελᾷ φῶς ἡμέρας,
Βίος τε δεινὸς εὐθυμίας ἔδυ γέρας.
Τῷ καὶ πρὶν ἐχθρὸν νῦν φίλον φαίνει σέλας.
Ἴδ' ὡς ἅπασαι ΓΑΛΛΙΑΣ κλυταὶ πόλεις
Δρηστήρειοι παρέασι τῷ νεοκτημένῳ,
Πισαί, προσζωνεῖς, νόμασιν πειθήνιοι,
Μάθημα φωτῶν πανσόφων ΛΟΥΚΗΤΙΑ,
Σκήπτρων ἕδρασμα συμμεζευγμένων πόλῳ.
Καὶ Παλλάδος τέχναισι, καὶ Γότθων θρόνοις.
Ῥείθροις Γαρούμνου, καὶ πολυχρύσῳ ῥόῳ
Ἄλλων ΤΟΛΩΣΑ δῖα κρύψασα κλέος.
Ταύταις δ' ἐπ' ἦκε ΓΡΑΤΙΑΝΟΥ κλεινὸς δόμος.
Ἥτ' ἀμφ' ἀρετῆς τέτευχε δῆριν Κέκροπος,
Ἄστυ ΒΙΒΙΣΚΩΝ, χῶρα γυμνασίοις αἰνυμένη.
Καὶ ΣΕΞΤΙΟΥ Λουτρὰ, καὶ καλλίρροος
ΔΙΒΩΝΑ πηγὴ, καὶ Θεῶν ἀνάκτορον.
Τί δ' αὖ λέγοιμι ΡΟΤΟΜΑΓΟΥ, καὶ ΡΗΔΟΝΩΝ
Πτόλεις κλεεινὰς ταὐτὸν εἰς εὐθυμίας;
Ἄρ' οὐ Γαρούμνης, Σηκανὸς, Λίγηρ, Ἄραρ,
Γαῖαν τ' ἔπι ὃς εἶσι κάλλιστον ποτὸν
Ῥοδανὸς, ῥεέθροις ἀσπέτοις κυκώμενος
Αὔχαις κομῶσι, γαῦρα τ' εὐφραινόμενοι
Δίνας μεγαίρας Γάγγεω πολλοῦ γέλων,
Ἴστρον κηραίνον, ἢ Συρηνεὺς πλάτος,
Νείλου τ' ἄναυρον οἶδμα, καὶ πολύσταχυν.

Ἦ δ'

Vix ea : paternus ſanguis in matris ſinu,
Coagulatur, exilit, vires capit
Spem præter omnem . Cumque natura ſtatas
Reuoluit orbes Cynthia, illuſtri inclytum
Effudit vtero filium, & magno dedit
Magnum parenti munus, Heroum genus
Regina : fluctus inde mœroris procul,
Moleſtiæque nubila è corde omnium
Euanuerunt; Phœbus & ſolito micat
Lucidior, albo lumine arridet dies;
Tranquillitatem vita honoratam induit,
Iubarque amicum lucet, inimicum antea,
Quæ ciuitates GALLIÆ in populos caput
Latè extulerunt, impigra in dominum fide,
Placida, obſequente ſoluere officium ſtudent.
LVTETIA venit prima, ſapientis ferax
Alumna gentis, ſceptra quæ fulcit polo
Aequata : ſequitur inde Palladio nitens
TOLOSA ſtudio, Gothico & illuſtris throno,
Aureo Garumna nobilis, proprio tegens
Honore ciuitatis, alienum decus.
Succedit inde clara GRATIANI domus;
Hinc quæ BIBISCA Regio, gymnaſijs potens,
Virtute Athenis certat; & ab aquis ferens
Vrbs SEXTIANIS nomen; & pulchri fluens
Liquore fontis DIVIO, Diuorum ſacra
Statione celebris. Clara quid fando loca, (tres,
Quà RHEDONENSES, quaq; RHOTOMAGI Pa-
Proceresque memorem, cauſa quos eadem mouet?
Annon Arar, Garumna, Sequana, & Liger,
Et concupitas, arua per, lymphas vehens
Rhodanus; receptis qui ſinu innumeris eunt
Superbiores, humidam attollunt comam?
Superque cilio turgidi, irrident nigros
Gangis profundi vortices, Iſtri, & Syri
Euphratis vndas, intumentemque alueo
Prægnante Nilum, cui procellarum ſilet

Vis

Ἢ δ' ἔτι ἐπ' ἄλλοις ἄλλος ἄρχουσι φρονεῖ,
Ποιοῦνται, οὐδὲ μικρὸν ἅπτεται σφέων.
Καὶ δὴ γὰρ ἐν στήθεσσι θεοπρεπῆ κέαρ
Οἰκεῖος οὐδ' ἦν ὄρνιν ἐλθεῖν δεξιόν,
Κῦρον θ' ὑπάρξαι σφῶιν ἀφθόνων καλῶν,
Πόταμόν θ' ὑπὲρ ἄλλων τιμίους καθεστάναι.
Καὶ ταῦτα μέντοι συγγενεῖς τε, καὶ φίλοι.
Τί δ' οὓς ὅμαιμος οὐκ ἀναγκάζει φύσις;
Τί δ' οἱ γένους σύνδεσμον, ἢ φιλίας νόμους
Πάντεσσ' ἀγαστοὺς ἀρχαίους ἀπέπτυσαν;
Γηθοῦσ' ἔτι μᾶλλον. καὶ γὰρ ὠφελησίμους
Τόκους νοοῦσι, καί τι προσμνῶνται μέγα.
Τῷ καὶ γεγηθὸς δάκρυον γλυκῶν ἄπο
Βαλόντες, εἰκονοῦσιν αἰόλον δέμας,
Κέλτης, Σκύθης, Γερμανὸς, Αἰθίοψ, Ἴβηρ,
Ἄλλης ἀπ' αἴης ἡμεροδρόμος τρέχων,
Δῶρον, δόμοισιν ὅ, τι τιμιέστατον
Κεῖται, νεογνῷ κοιράνῳ δωρούμενοι.
Τίνι τόδ' ἐστὶν; ἆρ' ἐτήτυμον βλέπω;
Ὦ ὄψις, ὦ πρόσχημα φιλτάτων ἐμοί.
Ὦ τῶν ἁπάντων, ὧν προσαθρησάμην πολὺ
Θεαμάτων κάλλιστον ἐν καιρῷ φανέν.
Ὄψει προσηνεῖ σεμνὸν ἐμπρέπει σέλας,
Αἰδοῖ προσῆψε γοργὸν ὀφθαλμοῦ φοράν,
Κινουμένοις τε ποσὶν ἀσφαλῆ βάσιν,
Ἐλευθέραν τε χερσὶ χρωμένοις δόσιν,
Τηλαυγέσι στέφεσιν ὀξεστεμμένη.
Μέλας χαλᾶται πέπλος ἄχρι καὶ ποδῶν,
Καλὸν φαεινοῖς πτύγμασιν κρύπτων δέμας,
Ὥς προμήκης δ' ἐκτανυσθεὶς ἐν χθονὶ,
Πειρατὸς ὥστε σύρετ' ἐκλελησμένος.
Μέλας μὲν ἦν ὁ πέπλος, αὐθηρὸς δ' ὅμως,
Τέχναις ἀκριβῶς ποικίλαις ἠσκημένος.
Στικτὸς τε μορφαῖς γραμμάτων μηχαντέρων,
Ἃ μοῦνος εἴποι πάνσοφος σαφῶς ἀνήρ;
Πρώτη μὲν ἥδ' ἡγεῖτο. ταῖσδ' ἐπ' ἴχνια
Κείνης ὄπισθεν ἐπηκολούθουν μυρίαι.

Στολ-

Vis omnis ? aut si laude fluuiorum altera
Se iactat alter, nil eos prorsum monet.
Præsaga faustum nanque properare ditem
Mens ominatur, omnis autorem boni
Et honoris, inter flumina, æterni ducem.
Cognationis, charitatisque ista sunt.
Quid porrò, quos natura, vel sanguis pia
Necessitatis vinculo iunxit simul ?
Quid, qui propinqua respuerunt perperam
Affinitate generis vniri domos ?
Impensiùs lætantur, & magna omnia
Sibi pollicentur, vtilem partum rati.
Hinc gaudiorum lachrymæ ex oculis cadunt,
Lauantque membra. Celta, Germanus, Scytha,
Iberus, atque totum ab extrema diem
Regione properat Aethiops; quidquid domi
Pretiosioris possidet, amica manu,
Nouo daturus Principi. Quid hic noui ?
Quæ tanta video ? cernere an verum putem ?
Spectaculum ingens ! ò voluptatis meæ
Accessiones maximæ ! ò retrò omnium.
Quas ante vidi, qualis illuxit dies !
Facie verendum iactat in amœna decus
Quod video. Celeres Virgo, verecundos tamen
Oculos, pedemque concitum, at firmum mouet;
Et liberali dona dispensans manu,
Gestat coronam crine radiantem aureo.
Fluente peplo fusca plantarum tenus,
Rutilis decorum corpus obuoluit plicis.
Protensa repit vestis, excedens modum,
Humumque longo radit, & verrit sinu.
Obscura sindon, floribus varijs tamen,
Et arte diligenter aspersa nitet;
Et literarum puncta dubiarum notis,
Quæ mente pollens enthea solùm explicet.
Praibat illa, ponè quam multæ simul
Comites sequuntur; omnibus similis stola,

Co-

Στολμοῖς ἐν αὐτοῖς, καὶ χρυσῷ ἀλίγκιοι.
Πάσαις δ' ἐπελύθη κάλλος ἐκπρεπέστατον.
Φυῆς ἔχουσ' ἄγαλμα, καὶ φυῆς ἄκρον,
Μούνης Ἀνάσσης ὑστερούμεναι μόναι.
Ὡς δ' ἤδε Παῖδα ποτνίαις ἐν ὠλέναις
Ἐδέξατο, κἀπήχυνε, καὶ κόλποις μέσοις
Σφίγξασα, καλόν τι κάρτ' ἐφίλησε, καὶ γλυκύ.
Ἔπειτα δ' ὄμμα προσβαλοῦσα φιλτάτῳ
Βροντῆσε, κἀξήστραψε κρυνάμους λόγους,
Οἵους ἂν οὐ κύκησαν οὐδ' ὁ Λαρτίου,
Οὐδ' Ἀτρέως παῖς, οὐδ' ὁ ἐκ Πύλου γέρων.
Σιγῶ Περικλῶ, τ' ἄλλα Ῥητόρων νέων
Πρὸς ῥῆμα κείνης φροῦδα βαυκαλήματα.
Πρόσχημ' ἀθρεῖς, ἔειπεν, ὦ Τέκνον, ξένον.
Δυσμὰς σὺ γὰρ ναίηθα, κηγὼ δ' Ἀντολάς.
Ἔνθεν πόδες μ' ἄγουσιν εἰς Κελτῶν ἕδρας.
Τηλιστὸς οὐδὸς ἔσκεν, ἀλλὰ προσφιλής,
Ἐπεὶ θίγωσε, καὶ δέμας προσπτύσσομαι.
Πάντες δ' ὅσοι δρέψαντο Μουσῶν ἐν μυχοῖς
Τέχνας, λόγοιό τ' ὄργια πολυΐδμονος.
Ἦ καὶ κραταιὸς χερσὶ παγχάλκοις δόρυ
Κραδαίνων, ὅπλοις σῶμα θωρηχθεὶς ὅλον,
Ἐχθρὸν τ' ἐν ἄρει νίκησεν αὐτίος κυρῶν,
Ἴσασι ταμὰ, καὶ κικλήσκουσ' ΕΛΛΑΔΑ.
ΕΛΛΑΣ γάρ εἰμι Τέκνον, ΕΛΛΑΣ, ἧς κλέος
Ἄσβεστον ἔργοις τιμίοις πεπρασμένον,
Διηθὸν ἔπτη πρός τε γαῖαν, καὶ διὰ
Πόντου πέρασε νυκτὸς, ἡ δ' ἠοῦς λάχος.
Ἣ δ' ἔτι που ἐπὶ λαιὰ, κἀπιδέξια
Συμφρασμόνεσσι τηλόθεν γ' ᾠκισμένον.
Παραφρόνων γὰρ οὐδὲ μικρόν μοι μέλει.
Ὁ ΓΑΛΛΙΚΟΙΣ στήθεσφι τοῦ δ' ἄχρις χρόνου
Ἄφθαρτον ἐμπεφυκὸς ἀγλαΐζεται.
Ἐγὼ Νόμους ἔθηκα, ἔνθεν ΑΥΣΟΝΩΝ
Εὐδαιμόνων στήριχθεν εὐγενῆ κράτη,
Μόναρχα, παντέλεια, κόσμῳ σύγχρονα.
Ἐγὼ δίδαξα φῶτας ἐκ δρυμῶν μέσων .....

Ὀρε-

Colorque similis, forma speciosa omnibus,
Præseferens insigne naturæ decus:
Sed honore cedunt principem Dominæ locum:
Quæ cum verenda dextera infantem tenens,
Appressit vlnis, ecce Virgineo sinu
Stringit, genisque suaue formosum osculum
Libat tenellis: deinde dilectum intuens
Effulgurauit verba, & intonuit, modum
Salientis altè fontis æmulantia.
Qualia Laerta, qualia vel Atreo satus
Non ore streperet, ipse nec Pyli senex:
Taceo Periclen, & Sophistarum meros
Lusus, loquentis si Deæ vocem audias.
Peregrina, Fili, decora te coram vides.
Occiduus, inquit, nam tibi, Eous mihi
Ager habitatur. Celticas hinc me in domos
Duxere plantæ, tramitis longo ambitu,
Sed concupito, cùm tuas tangam genas,
Et aduoluta corpus amplectar tuum.
At qui secretis cunque Musarum artibus,
Et eruditi fruitur eloquij sacris,
Aut qui manu vibrauit ærata valens
Hastile, totum corpus armorum nitens
Fulgore, & hostis antagonistam fero
Vicit duello, mea scit, HELLADA & vocat.
Nanque illa celebris HELLAS hîc coram loquor,
Aeterna cuius gloria illustri nitens
Operum decore, permeat terræ ambitum,
Perque alta, transit, æquora, auroræ statas,
Noctisque metas, si qua vel læuam tenens,
Dextramue colitur gente sapienti plaga,
(Dementiorum nam mihi curæ parum est)
Quæ GALLICANIS insita in animis, diu
Splendescit, omni temporum damno carens.
Dedi ipsa leges, vnde ROMANÆ stetit
Ditionis ordo firmus, æternus, potens,
Præclarus, absolutus. Ipsa homines feros

Ὀρεστέροις ἤθεσιν ἀντεθεμμένους,
Θηρῶν τ' ἀνηλῶν μηδὲν ἐλλελειμμένους,
Πολλῷ δ' ἐκείνων, ὧδε δ' αὖ ψεῦδος τόδ' ἴω,
Ἐς τὸ ξυνάλιμον πλειστέρους γένος,
Δειμάντας οἴκους συνώνυμον βίον τρέφειν,
Νόμου πιστὸν ἴσχειν, ἦρα τ' ἀλλήλοις φέρειν,
Εὐεργετοῦντας εὐμενῶς εὐεργέτας.
Ὅπως δ' ἀκηδεῖς εὐφύλακτον εὐδίαν
Ἔχοιεν αὐτοὶ δυσμενῶν ἀνδρῶν κάτα,
Ἔρκεσιν ἄστυ, καὶ δόμους πύργοις στέφειν.
Ἐπεὶ δ' ἐκείνους ἄνδρας, ὡς ἐλέξαμεν,
Οὐ μόνον εὖ ζῆν, ἀλλὰ καὶ καλῶς βιοῦν,
Ἅπασιν οἷς ἔχρηζον εὐθηνουμένους,
Κτήσεσί τ' ἐξαρκοῦντας ἀφθόνως ἄγειν,
Ὅμως δὲ πρὸς τρυφαῖσι, καὶ χλιδαῖς νόον
Ἔχειν ἀγητόν, εἷλκέ τις κέαρ πόθος,
Ἐγὼ διευκρίνησα Τεχνέων λόγους
Σαφεῖς ἀγνῶσι, καὶ κατημαξευμένους,
Αἷς δαίδαλα βροτοῖς παῖθ' ἁπλῶς τετεύχαται.
Ὅπως δὲ μὴ βάναυσον ἐξείργουσ' ὄπα,
Χρῆμ' εὐτρεπέσι ῥήμασ' ἀναπτύσαι τόσον,
Ἀφεῖσα μικρὰ πρὸς τὰ καίρι' ἔρχομαι.
Τμήξας ἀρότροις γύας ἀγρότης ἀνήρ,
Δηοῦς δρέπησι καρπὸν εὔσταχυν δι' ἐμέ.
Ἀργοῖς ἐρετμοῖς πόντος, εἰ καὶ μαίνεται,
Κλύδωνί τ' ἰχθῦς, ψάμμον ἐκβράζει βυθοῖς,
Βύκτας ἀέλλας ἡμερώσας ναυάτης,
Οἰκείοις τε νηὸς ἰθυνείαις δρόμον,
Πρὸς ὅρμον ἔλασεν ἀσκηθὴς σῶον σκάφος.
Γυνὴ δέ θ' ἱστὸν ἰδρεῖς εὐκλώστοις μίτοις
Πυκνῶς ἀεθλεύσα χρυσῇ κερκίδι,
Ὑφοῖ πολυδίνητον ἀγλαὸν φᾶρος,
Πάσσουσ' ἐν αὐτῷ, ὅ, τι ἄριστον οἱ δοκεῖ.
Σπεῶν ἔσω ὕφασμα μάρτυρον λόγου,
Θρόνων γεραῖσι ποικίλοις ἐστεμμένον.
Εἶδ' αὖ λύθροις ἀστράψε πορφύρεος πέπλος,
Αὐτοῖς μακραῖς Ἄναξιν ἐμπολαῖς πρέπει.

Εὐ-

Agrestiori saltuum cultu obsitos,
Feritate crudis non inaequales feris,
Immo feriores, quod vtinam falsum foret!
Propinquiori sanguinis nexu genus
Sociare doctos, architectari domos;
Clementiorem viuere & vitam, suos
Interque ciues alere concordem fidem,
Animo fideles esse, gratos omnibus,
Merentibusque gratias vltro pares
Referre iussi: quoque tranquilla dies
In pace traherent, ipsa praecepi oppida
Vallare in hostes, atque turritis domos
Ambire pinnis: expolitosque vt viros
Non viuere modo, sed beatè viuere,
Et affluentes opibus, inuidia procul,
Durare vellem, sorte contentos sua.
At delicatum prouido in luxum metu
Cauere cupiens, artium explicui modos,
Vulgoque tritos protuli, vario quibus
Opere elaborant omnia artifices manus.
Illiberales artium voces mea
Ne Musa tractet, rem breui totam exprimens
Narratione, leuibus omissis, dabo
Praecipua. Sulcos agricola aratro secans
Cereale per me falcibus donum metit.
Licet albicanti persurunt remo aequora,
Et aperta arenas gurgite ex imo vomunt,
Ebulliuntque, Nauta compescit Notos
Inmurmurantes, nauis vndantis regit
Temone cursum, portui & saluam applicat.
Perita mulier stamine innexo frequens
Operata telam, texit aurata spatha
Variè retortis splendidam plicis stolam,
Quantolibet labore distinguens opus.
Sit teste Serae textile varijs ducum
Punctum figuris: si qua venalis micat
Insurca vestis, transit in Regum manus

Εὔπηκτος οὐκὶ τοῖχον ἀμπίσχει στολή,
Τάπησι καὶ στρωθέντα χραίνονται βάσει;
Τίς ζωγράφους τέτευχε; τίς γλύπτας λίθων;
Τίς χρυσόν, ἀργυρόν τε, καὶ χαλκὸν χυτὸν
Τιθεὶς πρὸς αἰθεράκεσι μορφώσας ἔχει;
Ὅπωπαν ἄρα φῶτες ὀφθαλμοῖς ποτέ,
Ἃ καὶ ἐπεὶ δέρχθησαν, οὐ πείθουσι νοῦν.
Τίς οὐκ ἄγαλμ' ἄθρησε Δαιδάλου ξέχον;
Χαλκὸς Μύρωνος εἰσέτι μυκᾶται βοός.
Ἔτεμνεν αἰθέρα ἄλλος ἰθύνων δρόμον
Πτερῶν ἀνὴρ ἄτερθεν ἐπτερωμένος.
Τέχναις ἐμαῖσι θαῦμα θνητοῖσι ξένον.
Μουσῶν ἐγὼν ἄποινα, καὶ σοφὰς δόσεις,
Φρενός τε καρπὸν θεοδίδμονος προφέρων
Βίβλοις πειρασῶν, ὡς ἔοικεν, ἐνθέμην.
Τόθ' οἱ πρὶν ὦτα, κουῦτε, καὶ φάη τυφλοὶ
Ὄρφνης ἀναυγοῦς ἐξιάσαντες νέφος,
Ἤκουσαν, ἔγνων, ἔδρακον πρῶτον βροτοί.
Ἄλλοις τ' ἔθεντ' ἔκπλυσα πλουσίᾳ χερί.
Εἶδον πότ', εἶδον ὀμματωθέντες Πόλου
Θέοντα ῥιπαῖς λύχνα πολυκαμπέσι,
Φοράς τ' ἀνίσους ἀζάποις ἀμφιδρόμους,
Φέρει τε φωστὴρ πῆμα προσφανεὶς νέος,
Ἤτ' ὄλβον οὐκέτ' ὄντα σημαίνει βροτοῖς.
Ἀπ' αἰθέρος κάτεισιν ἐς πέδον βεβώς,
Δρομῶν τε πάντου στέρνα, καὶ διαπτυχάς,
Βέρεθρά τ', εἴτε εἰσὶ, νερτέρων μυχῶν
Εἰσδὺς ὑπεξείρυσε χρημάτων λόγους,
Φυάς τ' ἀληθεῖς, οὐ δόλοις βεβαμμένας.
Οὐ φημὶ τ' ἄλλα, τοῖς δὲ αἰθεράπους ἄγαν
Ἔρδον. λάλον γὰρ αἰὲν ἐχθαίρω στόμα.
Αὐτὴ δ' ἐγὼ μέροψιν ἐν μακροῖς χρόνοις
Ἤνασσα, καὶ κυδάζα προσάτην λεῶν,
Πάντ' εὐτυχῶς πάντεσσιν εὐθυνομένη,
Ἀγαθῶν ἅλις βαλοῦσα, καὶ βίον πολύν,

Ὅταν

Aduecta longè, nec modò excellens obit
Textura muros, stroma sub pedibus iacet.
Quis & tabellas pingere, & lapidum rudes
Arare sulcos, ecquis argento valet,
Auroque, & ære fusili, pruna super
Ardente positum fingere in varias opus
Illustre formas? Visa sunt per me omnia,
Quæ visa certam vix tamen fidem obtinent,
Sculptum ambulare Dædalum quis non videt?
Myronis & adhuc Vacca mugit ænea.
Homo sine alis alter, alatus tamen,
Viam per auras secuit: hoc monstrum insolens
Mea refulsit arte: Musarum sacra,
Sapientiæque munera, & mentis Dei
Capacioris aureos fructus, libris
Sapientiorum prouida Autorum, vt licet,
Mandare studui; destitutique auribus,
Oculoque cæci, & mente, mortales prius,
Caliginosæ noctis excussis statim
Videre tenebris, audiere, & omnia
Nouere, sensus erutos alijs palam
Interpretati nanque flexibili impetu
Variè rotatas hinc & hinc stellas Poli
Oculatiores redditi tandem vident,
Circumuagosque cursu inæquali ambitus,
Seu stella nascens cladis augurium grauis,
Felicitatum seu futurarum indicat,
Deductus astris animus hinc, calcat solum,
Et aperta pelagi dorsa, vel, si quæ intimo
Barathra recessu, penetrat, & latentia
Secreta rerum, generis & veram indolem
Cuiusque falsitate non tinctam doli.
Omitto reliqua, quæ beant hominum genus.
Linguæ loquacis garrulos odi sonos.
Ego ipsa populis Imperatricis diu
Honore functa, principem gentem manu
Rexi potenti, plurimis auxi bonis,

Et

Ὅταν δ' ἐπὶ ζυγοῖσιν ἑζόμην κράτους,
Οἷον κρατοῦντ' ἔοικε, κυμάτων ἄτερ,
Ζάλης τε πολλῆς, καὶ πολυγνάμπτου δόλου,
Δίκῃσι δ' ὀρθαῖς, καὶ θεμιστείῳ βίᾳ
Πόλεις διητήσασα παμφόρως μάλα,
Ὄλβου τ' ἐς ἄκρα ναυστολοῦσα μυρίους,
Δήμους ἀπ' ἔργων ἔξιλόν γ' ἀνσύλων.
Κἀυτὴ ζυγὸν δύστηνον εἰσέβαν. τί δ' οὔ;
Εἰδ' ἐκ Θεοῦ πέφυκα, ἀλλ' οὐκ ἦν Θεός.
Θνητὴ δ' ὅπως στολμοῖσιν ἡρμόσθην βροτῶν,
Πολλαῖς τ' ἐτρίβην κοιράνων ἐναλλαγαῖς.
Καὶ γὰρ κακοῖς θιγοῦσα, ἀσθενήμοις θ' ὁμοῦ,
Ἔργοις ἀλιτροῖς, καὶ δυσεκνίπτοις κέαρ
Λύσσαισιν ὡς ἔκπαγλον ἐξηχυμένοις.
Ἔνθεν κυλίσθη πῆμα μοι μολὸν μέγα,
Βλαφθεῖσα τ' ἄτας πλοῦτον ὃν εἶχον τὸ πρίν,
Μορφήν τ' ὄλεσσα, πᾶν τ' ἀφῃρέθην κλέος.
Ἀνδρῶν δὲ χειρωθεῖσα πολλάκις βίαις,
Μέλη σπαράχθην, καὶ κατηνάλωμαι κακῶς.
Καὶ ταῦτα μέν τοι οἰκτρά. καρτερεῖν δ' ὅμως,
Τάκεν Θεὸς δέδωκεν, ἀμέμφως ἔδει,
Φέρειν τε ῥᾷστα ξυμφοράς. ἐπεὶ δ' ἥτις
Οἷον λέων δαφοινός, ἢ βαρὺς δράκων,
Μονιός τε σῦς, οὐδ' οὐδ' ὄνομ' ἐνίσπειν καλὸν,
Εἰ καί μιν αὐτὸς αὐτὸν ἐξ Ἄγαρ λέγει,
Σκυθικῶν ἐπαληθεὶς, Κασπίων τ' ἐρημάδων,
Ἢδ' ἔτι κείνων θῶκος ἐξωλέστερος
Ἡμῖν κυΐσκει ταῦτα, καὶ τρέφει τέκη,
Ἕρψας τ' ἀταρπὰς δυσβάτους, πλέως φόνου
Θώκους ἐς ἀμοὺς, καὶ πολυλήστους γύας
Στήριξε ταρσὸν, τούς τε πρὶν σημάντορας
Θρόνων ἐλάσσας, αὐτὸς ἁρπάζει κράτη,
Ἄδικος, ἄπιστος, ἄθεος, αἷμα δυσσεβὲς,
Θερμοῖς ἐπ' ἔργοις μοῦνον εὐρυσθενής,
Ἀνδροκτόνοις ξίφεσσι προσφιλὲς γελῶν,

Νέ-

Et copiosum singulis victum attuli.
Dum lance dextram, dum potestate extiti
Accincta lumbos, principem vt sanè decet,
Non fluctuanti, non procellosa stetit
Confusione, non malo regnum dolo,
Sed lege recta, vim voluntati inferens,
Summaque pacis administraui domos
Fœcunditate; plurimos altum prope
Beatitatis verticem appulsa rate,
Etiam execrandis liberaui ab operibus.
Et ipsa seruitutis, heu! subij iugum.
Quid enim? propago Cœlica, at non sum Dea,
Mortalis vt quæ veste mortali obsita,
Attrita toties Imperatorum fui
Mutatione: nam malis dum seruio;
Scelusque tolero, corda dum fœda imbuit
Rabies, proteruo cincta furiarum agmine,
Me fata grauibus impetiuere vndique
Vulneribus, & quas ante collectas opes,
Formamque habebam, perdidi; orbatum caput
Decore squallet, victa violenta manu
Artusque lacera, nunc malè absumor malis.
Miseranda, sed ferenda. Quæ immisit Deus
Toleranda placido facile sunt vultu mala.
Post cædis auidus vt Leo, aut sæuus Draco,
Moniusue, cuius ne quidem nomen decet
Vocare, porcus, vt sibi patrium trahat
Ex Agare nomen, Caspia eiectus plaga,
Scythicaque Eremo, si qua vel sedes magis
Letalis, istos hic mibi fœtus parit,
Nutritque, repens & per incultas vias
In tecta, & arua nostra fœcundis sata
Segetibus, atro sanguine imbutus, pedem
Figit, thronisque Principum euersis, rapit
Regale sceptrum perfidus, & expers Dei,
Iniustus; opere quippe sanguineo tumens,
Ridensque gladijs gaudet homicidis: cruor

Mor-

Νέκταρ δ' ὕδωρ δ' αἱ λύθρα, καὶ νεκρῶν βρότος.
Σάρκα θ' ὑπερτίθησιν ἡδίστῳ τροφῇ.
Οὔθ' οὕνεκ' οὐδὲ μέμβλεται Θεοῦ χέρα.
Οὐδὲ τρομέει ἀποδύσασθαι αὐτὴν ὄπιν.
Ἀλλ' αἰὲν ὥρσας δήειν δυσσεβεῖ λεῷ,
Σέβας τὸ κείνου δυσμενὴς ἐλᾷ πρόσω.
Ὢ τῶν μεγίστων, καὶ πικρῶν ξυμπτωμάτων,
Ὢ τῆς ἀβύσσου, καὶ ζάλης τῶν ξυμφορῶν,
Δεινὸν κλύειν μὲν αὐτά, δεινὸν δ' εἰσορᾷν
Πάντων παθεῖν οἴκτιστον. ὦ Θεοῦ δίκη.
Τί πρῶτον, ἢ τί δεύτερον γράψω λόγῳ,
Ἐπιστροφαῖσι μυρίων τετωμένη
Κακῶν, παλαιαῖς αἰκίαις ἄλλος νέον
Εὖτ' αὖ προσιζάνησι, καὶ τείρει κέαρ;
Τίς, τίς θαλάσσης βυσσόθεν κυκωμένης
Εὔρου, νότου τε, καὶ πνοαῖς ἁρπακτίαις
Βορρᾶ, κεχαρμένῳ ὥστε θῖνα δυσπνόοις
Αὔραις κυλίνδει, καὶ δυσηνέμου πλάκα,
Ψάμμου τ' ἀριθμόν, κυμάτων τ' εἴποι μέτρα;
Ὃ δ' αὐτὸς, ὃν πίφαυσκον, εἰν ὀρεσκόοις
Φυεὶς τε λόχμαις, καὶ δυσεμβάτοις νάπαις,
Τῇπερ νέμονται θῆρες, ἐνστραφεὶς βορᾷ,
Δίψῃ τ' ἀκέσσας χανδὸν ὑδάτων ἄπο,
Ἐὼν ἄπεπλος, κἀνυπόδητος, εἰδέπω
Τυλωθὲν αὐχμοῖς σῶμα, καὶ νιφοστιβὲς
Ἐρᾷ καλύψαι ἀμφιβλήστροις ἀμφίοις,
Ῥακενδύτοις θ' εἵμασιν ἀμπίσχων δέμας,
Νῦν λαμπρὸς ἐστὶ χρυσῷ, ἀνθηρὸς πέπλοις
Πέδιλ' ἐς αὐτὰ Σηρικὰς σύρων στολὰς,
Καὶ χρυσονήτοις φάρεσιν ὁπλίζει πέδον,
Κόνιν δ' ὅπως τὰ πάνθ' ὁ κακοχράσμων τιθείς.
Ἔπεσσ' ὑπ' αὐτοῦ πρὸς νεορράντῳ ξίφει
Ἥβη δαμεῖσα πᾶσα φοινίᾳ ζάλῃ.
Οὔ μιν γερόντων ἀδρανῶν πολὺς στόνος,
Οὔ μιν γυναικῶν δάκρυον γεραιτέρων,
Οὐ παρθένων ἔρευθος, οὐδὲ νηπίων
Ἄσημος αὐδή, καὶ πολύκλαυτος γέλως.

Mortalium, & mors sola cui nectar sapit,
Carnemque sapidis ipse preponit cibis.
Nec præpotentis hic Dei curat manum,
Nec imminentem capite vindictam tremit,
Sed concitato prælio in plebem piam
Inimicus omnem, proh dolor! cultum amouet.
O maximorum casuum grauissimum!
O turbinem miseriæ! o voraginem!
Audire durum, grauius aspicere, at pati
Miserrimum. Suprema te obtestor Dei
Iustitia, quos præfabor, aut addam sonos?
Turbam malorum mille dum fugi, malis
Veteribus addit alter, & mentem premit.
Quis, Quis, profundi gurgite inuerso maris
Rapacis Euri turbine, aut grauis Noti,
Quando inquietis æquora, & ripas agunt
Flatibus, arenas numerat, aut fluctus modum?
Inhospitali rupe, quem dixi, modò
Ille ipse natus, aut per horrendi iugi
Salebrosa tesqua, pastus agresti cibo,
Quo vel feræ pascuntur, extinguens sitim
Hiante lymphis ore, qui nudus caput,
Pedesque callis obsitam, expositam niui
Si tegere veste forte voluisset cutem,
Centone lacero membra texisset sua;
Nunc splendet auro, veste nunc floret cutis;
Stolasque cingit sericas pedum tenus,
Pallaque vile sternit aurata solum,
Dùm cuncta cinerem prauus abiectum putat.
Mucrone madido flos iuuentutis tener
Cecidit, sub ipso turbine homicida obrutus.
Hunc imbecillæ non senectutis dolor,
Non fœminarum lachryma seniorum, pudor
Non Virginalis, aut puellorum rudis
Loquela, flenti sed neque admistus sono
Risus cruenta cæde sitibundum arcuit:

Διψῶντ' ἐπέσχε λύθρου, καὶ δυσφαγῶν.
Λύσσαις δὲ συνζέουσιν αἰσχρῶς, φρενῶν
Ἐκτὸς θ' ὁμιλῶν, ἐνὶ μαινάδη θύων,
Ἔπεφνεν αὐτόρριζον Ἑλλήνων γένος,
Ἅπαν προδοῦσας δεινῶς ἐς πόνας.
Χαλκῷ δ' ἀλοιπήσει πύργος ἱμαντίων,
Ἐς ἄχρι μαιμῶσ' αὐτόχειρ μιαιφόνοις.
Ἴδες πότ' ἀκταῖς χεῖμαθ' ὑδάτων τὰ πρὶν
Φίλαις ἐπεγγελῶντα σιγηλῷ ῥεῖ,
Ὄμβροισι πυργωθέντα μηνιαίων ἔτους
Ῥεῖθρον πεδῶσιν, ἄνελον εἴργοντες δρόμον,
Γαίης τότε πρόσωπον ἐκκλυσθὲν χάειν
Ἤμειψε, δένδρη τ' αὐτόπρεμν' ἀπώλετο,
Στέγη δόμων πεσοῦσ' ἰσάθη χθονί,
Δύσμορφα παίτ' ἐπαιτίᾳ ῥεῖθρον ὕβριν.
Ἡ δ' ὡς ὅθ' Ἡφαίστοιο δήϊον μένος,
Ἀφθὲν λαφύσσει πάντα, καὶ φλέγει λάβροις,
Ἕως σποδὸν τέθηκε, καὶ κενὴν σκιάν.
Ὡς οὐκ ἀνεκτὸς ἠλυσμένον ἐννοῶν, ὅδε
Ἔθεν φρένεσσι, καὶ δυσιάτοις φλόγας,
Αἰνῶ τε θνητῶν ἐξολοθρεῦσιν φύτλας,
Ἐξῆλθε πυλὶς ἀσκέπτως παρενσφθαρεὶς,
Μέλαιναν αἶσαν πᾶσι, καὶ φονικὴν ἄγων.
Ζωὴν δὲ πάγχυ, καὶ βροτῶν ὀλωλότων
Ἄπνουν κατηνάγκαζεν ἀβλαβῆ φύσιν.
Ἴσαασεν ὄρη, γαῖαν ὀρθοῖσας, ἄκρα,
Ῥάχεις τ' ὀρύξας, καὶ παρορθίσας πέδῳ,
Πόντωσε χέρσον, οἶδμα χερσώσας, χύσιν
Τέρσηνε ῥεῖθρον, πίδακας ἀμήνας ξένοις.
Οὐχ εἶρψεν ἄρα ψαῦδις εἰς ἡμᾶς μολὼν,
Ξέρξη ποθ' αὐτὰ ἐκβεβουλευκὼς τότε,
Ὅταν πρὸς ἀμὰ στέρνα μυριοναυν στόλον,
Πεζὸν δέ τ' ἀναρίθμητον εἰσώθη στρατόν.
Αὐτὸς πόλεις ἔρξουσιν δ' ἐλευσάτας,
Καὶ δουρὶ, καὶ φλόγεσσι πέρσε παμφάγοις,
Κρήδεμνα λύσας, καὶ βαθυπλήτους στέγας,
Ῥήξας θεμέθλων, καὶ καταπρηνῆ βαλὼν

Sed percitus furore natiuo, gerens
Insanientem, stirpitus dextra impia
Genus immolauit omne Græcorum, Stygis
Tenebricosa transgredi iussum vada;
Spiratque crudas ære vesano neces,
Memor cruoris effera sparsi manu.
Lasciuientes videris ripis aquas
Tacente latice, post inundanti vt ligent
Pluuia, fluenti concatenatos lacus
Palam exhibere, mutat irrigui solum
Vultus decorum, sponte nascentes cadunt
Syluæ, domusque diruta æquantur solo;
Visu indecora quæque fluuialem reum
Res criminatur: vtque Vulcani ignea
Vis helluatur omnia, & latè vorax
Bacchatur, atra donec è pruna cinis,
Vmbræque superant, non secus ferri impotens
Diluuia mente, nec repulsandas faces,
Et vniuersi generis exitium parat.
Dementiaque labefactatus venit,
Et cruda cunctis fata, cædemque inuehit,
Viuentiumque, mortuorumque impio
Ferus innocentem, scelere, naturam excidit,
Æquauit imis summa, adæquatis iugis,
Rimasque fodiens subtus excusso solo
In maria terras vertit, in terras mare.
Siccoque fonte flumina arefecit nouo
Tumore. mendax fabula haud repsit quidem
Xerxen idem voluisse, cum finibus meis
Mille & pedestres copias, mille & rates
Inuexit. vrbes ille factis inclytas
Hasta, & fauilla deuoratrice obruit,
Pinnis reuulsis, atque tectorum omnium
Locuplete cumulo, domibus ex ima erutis
Radice, demolitus annorum graui
Intacta senio templa, diuinas opes,

D 2   Ius-

Θεῶν τέραμν' ἄσυλα πρὸς γῆρας χρόνῳ,
Ἅρπασα δῶκε κτήματα παμφόρῳ χερί.
Καὶ θύμβας ᾖξεν, ἔνθ' ἦσαν κεκλεισμένα
Νεκρῶν κλεεινῶν σώματ', οὐδ' ἔσχεν σέβας,
Κακῶς τ' ἔδρασε τοὺς πάλαι τεθνηκότας.
Χρυσῷ δὲ σοροὺς ἐξιχνοσκοπούμενος,
Στολάς, πέπλους τ' ἀπηύρατο, τάδ' ἔσαν πέρι
Χρόνῳ μακροῖο λείψαν' ἐκλελειμμένα,
Ῥίψ' ἐκκαλύψας παίγνιον καταιγίσι.
Δεινοῖς δ' ἐπ' ἔργοις μᾶλλον ἐξάψας κότον
Θυμῷ νεμεσηθέντι βουλεύει νέον
Πρὸς ἄλλο πῆμα μηχανὰς ἀναρσίας.
Τέχνας γὰρ, αἷς κόσμησα παντίμοις γένος,
Θνητῶν θυραίας ὦσεν, ὡς βλάβην, τάλας,
Ἔθηκε βρότεια, καὶ πεπνυμένας φράδας
Θηρῶν ἀμείψας εἰς ἀνηλεγεῖς τρόπους.
Ὅπως δὲ πολλὰ μικροῖς ἐν λόγοις λέγω.
Σοφὴ σιωπᾷ γλῶσσα, καὶ τὰ προσφιλῆ
Παύσαντο δῶρα Μουσέων θυμηδία.
Οὐδ' αὖ νοεῖ τίς, οὐδ' ἀκριβὲς ἐπίσταται,
Οὐδ' ἔστιν ἄλλου δεικνύοντος μανθάνειν.
Οὐδ' εἰ μάθοι, φύλαξε χρησίμως νόῳ.
Αἲ μηδ' ἐς ὕβριν ἔξαπεν, ἃ μαθὼν κυρεῖ.
Καὶ ταῦτα μέντοι κεῖνος ἐξηργασμένος,
Ἄρρητά τ', ἄθεσμά θ', οὓς Θεῶν ἀνάκτορα,
Ἄκραντον οὐδ' ἦν ῥηθὲν, οὐδὲ μὰψ ἔπος,
Πάντες κίκλησκον, κἀπεφήμιζον θαμά.
Χώρους ἐγὼ κατέσχον ἀμοίρους πόλεις,
Πάσας ἀπλυθεράκωσεν ἰσώσας πέδῳ.
Ὦ βάθρα, καὶ τέραμνα, καὶ Θεῶν δόμοι
Ἱεροὶ, θεῖοι θ' ὕψιστοι ἰφθίμων πρόμων,
Οἴχωκατ', ἐπέσετ', ὀλώλατ', οὐδὲν ἔστ' ἄρα.
Οὐδὲν, φίλ', οὐδὲν. σκόρπισεν αὔρα καὶ σποδόν,
Οὐδ' ἦν ποτ' ἦτ', ἴσασιν ἴδρεις μόχοις.
Τὶ Κερκέτας, Βόσπορας, ἢ Σιντοὺς λέγω;
Κόλχους, Κοραξοὺς, Ἱππόποδας, Ἐκεχειριεῖς,
Πέρσας, Ἄραβάς τε, διχθὰ καὶ δεδασμένους,

Ἀγχω-

Iussit rapaci militum auferri manu.
Quibus iacebant ossa magnorum Ducum,
Aperuit vrnas; in sepulchrali sacros
Honore manes sauijt nullo metu.
Auri talenta multa vestigans, stolas,
Et vela reperit, temporumque reliquias,
Ludibria ventis publica, effossas dedit.
Feritate in ipsa grauior accendit faces
Inuidia, casus mente furiali nouos,
Iniqua & arte cogitat; nanque artibus,
Quibus excolebam generis humani feras
Miserata mentes, ceu malis, mundo procul
Valere iussis, indolem, & mores miser
Sapientiores belluinis ritibus
Immutat: & quò multa breuiori explicem
Sermone, prudens lingua consultò tacet,
Donaque mearum grata Musarum tepent.
Qui scire quisquam possit, aut verè sciat
Desideratur, discere & nemo potest
Alio docente, siue didicerit, nequit
Referre prudens vtili fructum modo;
Vtinamque in omne non abutatur malum!
Iniqua postquam; digna nec fatu mala
Sic perpetrauit, ante regnatam Ioue
(Nec falsa dico, verba nec frustrà cadunt,
Sic nominata est, sic celebrata omnibus)
Terram incolebam, ciuitatesque optimas,
Quas strauit, & succendit, ò sedes sacra!
O & Deorum tecta, et excelsi throni
Generosiorum Principum, euersi, obruti
Euanuistis! nil super, ò hospes! nihil;
Abijt in auras puluis, an fuerit quidem
Vix scitur. An Buseras, & Sintos truces,
An è Caraxo, aut Colchide oriundum genus,
Arabasque referam? sileo Cercetî incolas,
Ecechcrios, Persasque, & Hippopodas feros,
Nubemque gentis plurimam, Eoo die,

Et

Ἰνδοῖσιν ἑσπέροισιν, ἠδ᾽ ἀντηλίοις
Πληθυῖ νέφη ὡστ᾽ Αἰθιόπων ἐπίξομεν.
Ἄλλους τε πολλούς, οἳ νέμονται μυρίοι
Τρισσοῖς ἐπ᾽ ἠπείροισι νώνυμοι γένος,
Βροτοῖς τ᾽ ἄφαντοι, ἐς τοσόνδ᾽ ὑμνηθῆναι,
Ὅσον πρὸς Ἑλλήνεσσιν ἔμμορον κλέους,
Ἤθη τε κείνων ἐκδιαθέντες σαφῶς,
Φύσιν κατηλλάξαντο πρὸς τὸ εὖ φρονεῖν.
Σύ μοι δέδυκας ἄστυ κλεινὸν Ἀσίδος,
Πύργοισιν ἀρραγέσσι θηλείας χερὸς,
Τοίχοις, βατοῖς τ᾽ ἔρυμασιν ὀξεστημένοις
Μέση παγεῖσα κυμάτων θαλαττίων.
Βηλοῦ τε σηκῷ, καὶ δ᾽ ἐπηρίοις ἀγροῖς,
Τάφος γελῶσα πᾶσιν. ἥει πως σὺ δὴ
Τετράπτολις συναριθμίοισιν ὁρκίοις,
Πιστῷ τε θεσμῷ εὐφρόνως κυδουμένη,
Τῷ καὶ καλοῦνται γνωτοὶ ἀλλήλων φίλοι,
Ἀγλαὸν Σελεύκου κτίσμα τοῦ Νικάτορος.
Ποῦ δὴ βέβηκας Βελτομβριτίδος θρόνος
Ἀρχαίης, ἥπερ οὐρανοῦ αἴρεις πτύχας
Αὐτὴ λιποῦσα προσφιλεστέραν στέγην
Ὤικει τε, κἀκήδευε παρθένος Θεά;
Σὺ δ᾽ ἐν βυθοῖσιν ἁλμυροῖς κεκρυμμένη
Εὖτ᾽ ἂν δέδασο πάντα Θεσπίλῳ λάχη
Θεοῖς ἀγήροις, φωτὸς ἠελίου χάριν
Βλάστες θαλάσσης ὡς νεηγενὴς κόρη,
Κάλλει πρέπουσα, καὶ στολαῖς πανολβίοις
Εὔκοσμος, ἴσον οὔτις ἄλλη ποντίων
Πρὸς οἰδμάτων κλυσθεῖσα, κυμάτων κρατεῖ.
Εἰ καὶ πάροιθεν ὄμβρον ἀρτιφυὴς ξένον,
Ὅν σοι Θεῶν ἔβρεξε, καὶ βροτῶν Πατὴρ,
Χρυσαῖς ψεκάσι προσδεξαμένας τὸ πᾶν,
Ἀλλ᾽ οὐκ ἄρηξεν ὄμβρος ὁ χρυσοῦς, τὸ μὴ
Σε οὐ κατάκρας ἐκπεπορθεῦσθαι κακῶς.
Ὦ θῖνες, ὦ κρηπῖδες, ὦ Λέσχαι, Στοαὶ,
Καὶ Ποικίλαι, καὶ σεμνὰ γῆς Ἰωνίδος,
Τάπερ Μέλητος ἡδὺ, κάλλιστον θ᾽ ὕδος,

Et occidente bina quam separant freta,
Aliosque mille, qui tribus terra plagis
A se remoti nomine, & titulo carent,
Incelebre mundo, nec celebrandum genus
Nisi dignitatis particeps Græcæ foret:
Ritusque mutuando viuendi meos,
Prudentiorem reddidisset indolem.
Submersa quippe es ciuitas Asiæ potens,
Murisque pridem cincta fœminea manu,
Vallisque firmis, quamque fluuiorum latex
Hincinde binus lambit, aëreis agris,
Belique templo clara, visaque omnibus
Miraculosa. Tuque Tetrapolis fide,
Et æquitate celebris, & amica prius
Gauisa dextra fœdere, Sororum pio
Decorata titulo, nobile Seleuci iaces
Nicatoris opus. Quo Throne abiisti vetus,
Qua parte linquens Virgo bipatentes poli
Britona valuas, cara dilecta domus
Tecta incolebat, imperabatque optimè?
Immersa tuque gurgite profundo salis,
Dum cuncta superis diuidebantur Dijs
Diuiniori sorte, lucentis Dei.
Causa, exilisti Nympha, ceu pelago recens
Generata, specie pulchra, fœlici stola
Ornata, supra quas modò cumque intumens
Aspergit æquor, quæ maris fluctum regant.
Licet insolentes imbrium guttas bibis,
Quas tibi Deorum stillat, atque hominum Parens,
Dum liquidus aureo rore fœcundat solum,
Non iuuit imber aureus prorsus malè,
Ne perdereris. ò Scholæ? ò ripæ? ò bases!
O Pœcile, Stoæque Ioniæ decor!
Quam latice, quo docemur, epoto, Meles
Amœnus ambit, sorte lethali omnia

Peri-

Ὧν ἴσμεν ἡμεῖς, προσβολαῖς περιέχεται,
Ὀλώλατε πάντα θανασίμῳ πεσήματι.
  Ὦ κλεινὸν Ἄργος, καὶ Μυκηνῶν πλάκες,
Σπάρτη, Κόρινθος, Πήδασος, Δύμη, Πάτραι,
Φλιοῦς, Κλεωναὶ, Ταίναρος, Γερηνία,
Μεγάλη πόλις, Πάμμηνζος, Ἑλίκη, Στέμφυλος,
Ἐπίδαυρος, Ἦλις, Οἰνόη, Σικυών, Φεραὶ,
Μενεσχέων ἄλλαι τε μυρίαι τροφοὶ,
Τὰς ἀμφὶς ἀγκώνεσσιν Ἥρωος σχέθει
Λυδοῖο νῆσος εὔνομος, πρὶν Θεοῦ
Σέθεν κάρητι λάβρον ἐμμάξαι κότον,
Ζυγοῖς ὑφ' οἵοις; δυσκλεῶς θητεύετε;
Πονοῦσι θ' οἷοι νῦν ἐφεστᾶσι σκοποί;
  Ὡς ἐκ μεγάλου γέγονας ὀλίγος σὺ, κ' οὐδεέν,
Αὔχαις κενεφρόνεσσι λυσσήσας ποτὲ,
Νῦν δ' αἶψα κλινθεὶς ἀφθίτων χειρῶν ὕπο
Νήσοις περιδρόμοισιν Αἰγαίων σάλος
Κομμῶν ἀπείροις ἀστέρων πόλου δίκην,
  Ποῦ σοι καλοῦ Γέροντος ᾤχεθ' ἑστία,
Ὃν οὐκ ἔσεισαν ἄαπεθ' Ὑστώνου γέρα,
Ὑποσχέσεις τε Περσικοῦ φρυάγματος;
  Ποῦ σοι ταφῶν Ὁμήρου οἰκουρὸς σπιλάς;
Ἱρῷ τε Φοίβου, καὶ τροφοῦ Κοικνίδος
Κύνθου πρὸς ἄπος εὔι' ὀργιασμένη.
Κείνου τε πάτρα, δι' ὃν Λυκάμβης, καὶ κόρη
Δέρην πέλασσαν ἀγχόναις μετάρσιοι;
Ποῦ Βακχυλίδεω, καὶ Σιμωνίδου φίλων
Θρέπτειρ' ὁμαίμων, ἠδ' Ἀρίστωνος σχολῆς
Περίπατος, ἣν φήμιξεν ὁμπνίου γόνου;
  Σύ μοι μόνη μέμηνθα συμφορῶν μέση,
Ζάλης ἄγευστος, ὡς ἔοικεν, ἄστρον ὡς
Κοινῆς τύχης, πημονῶν τ' ἀνωτέρα,
Οὔπω κατακλυσθεῖσα κυμάτων φοραῖς.
Καὶ γὰρ προσέστιν ἐς τόδ' ἦμαρ εἰσέτι
Λαμπρὰ φρόνησις, ἀξίωμά τ' εὐγενὲς
Ἀστοῖσιν, οὐδὲ θαῦμα, γένος γὰρ φυτῶν
Ἐξ εὐγενῶν, τράφεν τε κ' εὐγενοῦς πάλαι,

Ὅθεν

Perijstis. Argos, & Mycenæa plaga,
Sparte, Corinthus, Pedasus, Dyme, Patræ,
Phlius, Cleonæ, Tænarus, Gerenia,
Megalopolis, Pammesus, Helice, Stemphylus,
Epidaurus, Elis; Oenoë, Sicyon, Pheræ,
Aliæque alumnæ mille clarorum Ducum,
Quas flexuoso brachio Herois Lydi
Tenet Isthmus, ante lege regnata optima,
Quàm vos Tonantis perderet vindex manus,
Cui subdidistis, heu! iugo miserum caput?
Operibus instat quanta speculantum cohors?
O quàm pusillus factus, è magno priùs,
Inanis animi gloria pridem furens,
Nunc præpotenti quàm citò euersus manu
Circumfluis aspersus hincinde Insulis,
Quantis Polus syderibus, Aegæon sinus.
Vbi sapientis iam senis restant lares,
Immensa quem non munera Hystani suo
Mouere studio, Persico aut fastu diù
Promissa merces? vbi sepulchrales latent
Lapides Homeri, Cynthij aut templo Dei,
Cœcridosque celebris ad Cynthi iugum,
Beneculta sacris terra famosa orgijs?
Eiusque patria, cuius offensus modis
Sublime resti guttur admonuit parens
Vnà Lycambes ipse, cum prole vnica?
Affinium Bacchylidis, & Simonidis
Alumna tellus, vbinam Aristonis Schola,
Authore primo fama quàm celebrem facit,
Et ambulacris? Inter ærumnas manes.
Expers procellæ, stella ceu Cœlo micans
Miseranda supra fata, casusque asperos,
Non hausta rapido sola, quà par est, salo.
Nam ciuibus superstes hanc vsque in diem,
Prudensque, nobilisque mens adhuc viget.
Nec est stupendum; nanque generosa sati
Sunt stirpe ciues, nobili imbuti Patrum

 Pri-

Ὅθεν πρὸς αὐτοῖς ηὐγένεια σώζεται.
Νήσων σὺ μοι ἁπασέων λιπαρωτάτη
Κεῖσαι θαλάσσῃ βάθεα πήξασ' ἔμπεδα.
Καὶ γὰρ παλαιοῖς ὥσπερ ἐν χρόνοις πόρες
Βουλὴν, ἔπος, φρόνησιν ἄνδρας δεξιοὺς
Κρέοντας τ' ἀριθμὸν Μητροδώρους, Θεοκρίτους,
Σκύμνους, Ἴωνας, Οἰνοπίδας, Δημοκρίτους,
Σιγῶ Θεοπόμπους, πρὸς δὲ τοῖσδεσιν στόμα
Μουσῶν, ΟΜΗΡΟΣ, ὅνπερ ἐξηργάσατο
Θεοῖς φθονούντων αἶνον, οὐ θνητοῖς μόνον.
Χίος σὺ δ', ὡς εἶπον, οὐκ ἴσως κακοῖς
Ἄλλαις φθαρεῖσα πόλεσι, δουλείας δ' ὅμως
Δούλευμα λυγρὸν ἡ τοσήδ' ἀναξίως.
Ἔρρει τὸ σεμνὸν εὖχος καὶ τὰ καίρια.
Ἔρρει τ' Ἀθηνῶν θεότευκτος ἑστία,
Ἧς Ζεὺς βάθρ' ἐστήριξε, τεῖχος δ' αὖ πέριξ
Ἄρης ἔλασσεν, Ἴσθμιος τειχῶν ὕπερ
Ἄνστησε πύργους, Παλλὰς ἔθηκε ξίφους,
Δόμους ἔτευξεν ἀμφὶς Ἥφαιστος, στοὰς
Ἑρμῆς ἔδειμε, γράψε Φοῖβος, Ἄρτεμις
Ἤγειρε παρθενῶνας, Ἀφροδίτη κάμε
Τεύχουσα λουτρὰ, Βάκχος ὀρχάτους, Θέμις
Πρυτανεῖον, αὐλὴν θέσμιον φύλαξ Δίκη.
Ἣν εἰκὸς ἄρα τιμιωτάτην πόλιν
Κυρεῖν ἁπασέων, ἔργον ὄντ' αὐτῶν Θεῶν.
Ἀλλ' ὤλετο κἀυτὴ, πρός τε λυσσῶντος κυνὸς
Πάμπαν διεσπάρη τε, καὶ κατεσκάφη.
Ἄταις πεσοῦσα δύσμορος θεηλάτοις.
Φροῦδαι δ' ἐκείνης, γλῶσσα τ' εὐφραδὴς, λόγοι
Στολμοῖς πρέποντες ποικιλομόρφοις, αὐτὰ δὴ
Τὰ Μουσέων ἄποινα, καὶ μειλίγματα,
Πόνοι τε χειρὸς ἴστορος, καὶ χειροτρίβοις
Παῖδες φρενὸς, τὰ πάντα, φεῦ, φροῦδ' οἴχεται.

Οἱ δ'

Primis ab annis laude, virtutis tenent:
Hinc es paternæ nobile etiamnum decus.
Nunc Insularum tu mihi potior iaces,
Quæ firmiores stabilis in ponto gradus.
Nanque vt vetusta subministrasti Patrum
Aetate, profers mentis, eloquij modò,
Prudentiæque fertili fructus satu,
Numerosiore copia, & doctos viros,
Scymnos, Ionas, Metrodoros Theocritos,
Democritos, omitto Theopompos loqui,
Oenopidas, & qui lingua Musarum loquax
HOMERVS, homines non modò, sed ipsos Deos
Liuore pupugit, gesta memoranda intonans.
Vt ciuitatum sorte, quas dixi, pari
Exhausta non sis, tu tamen seruis Chios,
Et seruitute talis indigna iaces.
Tot commodorum decora, tot honoris tui
Periere: perijt Ara diuina manu
Fabricata, Athenæ, cuius exstruxit gradus
Tonante dextra Iupiter, murum ferox
Mars egit; vnda præpotens murum super
Turres locauit; docta direxit vias
Minerua, pinxit Phœbus, erexit domos
Vulcanus, Hermes porticus, claustra Artemis
Virginea, thermis elaborandis Venus
Sudauit alma, dirigendisque ordine
Plantis Iacchus, aurea adiecit Themis
Prytanea, custos iuris augustum forum
Iustitia. decuit Vrbem honoratam dare
Mandata reliquis; fabrica Deorum fuit.
Sed & ipsa perijt, dente rabiosi canis
Lacerata penitus, iamque diuinis iacet
Prostrata flagris; sensus, & vario decens
Lepore sermo, dona Pierij chori,
Et blandientum dulcis Aonidum fauor,
Doctaque factus arte cum studio labor,
Omnesque partus ingeni, heu! vanè ruunt.

Οὐδ' ἔστιν εἰδεῖν λείψανον, ὧν εἶχε καλῶν.
Τῷ πρὸς γόους τε, καὶ γέλωτ' ὀφλισκάνει.
Ὁ νῦν δὲ μῦθος ἦλθεν, ἡ τομώτατος
Δέμας σπαράττων τοὐμὸν ἀλγυνεῖ κέαρ.
Καὶ γὰρ πόλις Βύζαντος Ἡρώων ἕδρα
Διττῆς θαλάσσης, τήν τε Βοσπόρου χέει,
Τήν τ' ἀμφὶ Πόντος, θισὶ δεξιουμένη,
Ὧν εἶδε πώποθ' ἥλιος εἱλίσσων σέλας,
Ἥτ' οὖν ἕωος ἦμαρ ἀνθρώποις ἄγων,
Ἥτ' οὖν σκιᾷ γῆν ἕσπερος κλίνας ζυγὰ,
Μέσ' ἤτε θέων κέλευθα θερμαίνῃ φλογὶ,
Ἥτ' Ἀντίποσι πυρσὸν ἀκοντίζων βαρὺς,
Καὶ τίς δ' ἂν ἀρνήσαιτο; τιμαλφεστάτη,
Καὶ χερσὶ, καὶ μηχαῖσι, καὶ τρυφαῖς πολὺ
Πασῶν ὑπερφέρουσα πολλῷ τῷ μέτρῳ.
Ἣ, καὶ κράτους ἕδρασεν ὁ κραίνων Πόλει
Σκῆπτρον κραταιὸν ἐξισούμενον χρόνῳ,
Κρατοῦσιν ἄλλοις σκῆπτρον εὐνομίας κανών,
Σκῆπτρον μόναρχον, σκῆπτρον, εἰ ΠΕΤΡΟΥ μόνον
Ἓν ἐξέλῃς, κύδιστον, ὕψιστόν θ' ὁμοῦ.
Ἔσβη δὲ κἀυτὸ ὅτι κατ' αἶσαν, παμφάγῳ
Πρὸς τῆδε λύμης ἐξαφανισθὲν ἀθλίως.
Οἵδ' αὖ πρὸς τοῦ κρατοῦντες, ἥρωνοί τε γῆς
Γαίας πατρῴας, καὶ δόμων ἐγχωρίων,
Ἱερῶν τ' ἀγαυῶν δηρὸν ἐξενωμένοι.
Χρόνον πλανῆται δύσμοροι, οὐδὲν θ' ὑγιὲς,
Ξέναις ἐπ' αἴαις ἐμπορευόμενοι βίον,
Κενὰς, ἀπρήκτους τ' ἐλπίδας σιτούμενοι.
Κεῖνος μ' ἔοργεν οἷα δὴ κλύεις Ἄναξ,
Νῦν θ' οἷα με δρᾷ δηΐων καθ' ἡμέραν
Ἄλλων ἀκούεις. γλῶσσα γὰρ στυγεῖ θροεῖν.
Καὶ τοῦ δὲ μέντοι πημάτων μετάστασιν
Κιχεῖν ἄελπτίς εἰμι πρός τινος βροτοῦ,
Ἐπεὶ βέβηκεν ἀνδρομέης ἀλκῆς ὕπερ.
Ὡς δ' ἐν Βίβλοισι Θεσφάτων ἰδοῦσ' ἔχω,
Κἀκ' ἐξερύσατ' ΓΑΛΛΙΚΗΣ ἀφ' ἑστίας
Ἄναξ φυτευθεὶς ὀκτάδος τρίτης μέτα

Χρόνων

Monumenta non est pristini vt videas boni,
Memoranda luctu publico, & risu patent.
Narrationis sermo non ficta sequens
Mucronis instar corda mœrore afficit,
Laceratque pectus: Imperatorum thronus
Byzantium, quà Pontus, & quà Bosphorus
Hincinde geminum cingit aggeribus mare;
Quascunque mota lustrat ignitas face
Apollo terras, siue ab Eoa diem
Regione ducit, seu tenebroso tegit
Agros amictu, plaustra submergens mari;
Mediam fauilla siue succendit viam,
Propiorue prono lumine Antipodas ferit,
Quis hoc negarit? & manu, & luxu, omnium
Prudentiaque principem locum tenet.
Hic stabiliendum sanxerat Rector Poli
Regale sceptrum, temporum nullas vices
Subire iussum, iuris & normam sacri,
Sceptrum supremum, si modo sceptrum PETRI
Altissimumque, gloriosumque eximas,
Ingloriosè perijt absortum lue
Vorante, miseris atque deletum modis:
Quique imperabant ante terrarum Duces
Solo paterno, laribus, & auitis procul,
Illustribusque tandiu extorres sacris,
Errore misero per peregrinas plagas,
Vanisque pasti spebus haud sanam trahunt
Sine opere vitam. Clade me quali furens
Obruerit audis. at quibus nunc me in dies
Tyrannus ille pectore hostili premat,
Audis ab alijs; lingua tristatur loqui.
Reperire nequeo qui ferat malis opem,
Iniquiorem posse mutari statum
Diffisa. superat nanque quas, vires, libet
Industriosæ mentis. Vt sanctis tamen
Oraculorum video mandatum Libris,
Rex GALLICANIS *vnus oriundus plagis,*

Octona

Χρόνων ἀτέκνοις ἐν λαχόσι μητέρες.
Ὅταν τ' Ἐριννῦς, καὶ κυαναιχὴς Ἄρης
Πάσης δονήσῃ ἕδραν Εὐρώπης, χθόνα
Αἴθρῳ μιήνας, καὶ κατασκάψας βάθρα,
Χαρίεντα πόλει πρόσωπα καταισχύνει κακῶς.
Καὶ πῦρ ὀρίνας ἀλλοπροσάλλοις σφαγαῖς
Κελτῶν, Ἰβήρων, πρὸς δὲ Γερμανῶν χέρας
Ἴδ' Ἰταλῶν ἔκπαγλον αἱμάξει, τότε
Ὅταν γ' Ἄνακτι πατρὶ συγκαθήμενος,
Ἔργων ἔφεδρος, ἰθύφρων, κράτους σκοπός,
Οὔπω φίλοις ἀτηρός, ἀλλ' ὀνησίμους
Χρείας πορίζων ξύμφορος Κελτοῖς παρών.
Κοσμῶ δ' ὁ δύσασθ' ἅμα, καὶ κοσμούμενος
Αὖθις παρ' αὐτῷ βυσσοπορφύρου πέπλου,
Ὃν ἐκ στρόφιγγος γλῶσσ' ἐνόμηνεν Αὐσόνων.
Ὅτ' ἐν θρόνοισι θεοτεύκτοις ἵζαίων
Ἱροῖς Πέτρου μέδοντος, ἠδ' ἡγήτορος
Πρεσβηΐων Πέτροιο σύγκληρος, λεῷ
Χριστωνύμῳ θέμιστας ἐξεύρῃ σαφῶς.
Καὶ χρηστὰ πᾶσιν ἀφθόνως δωρούμενος
Λόφους ἐφ' ἑπτὰ, ἀσκηθῆ τε, καὶ σόον
Πολλῶν φυλάξας ἐκτὸς ἐλπίδων πόνων,
Ἄλλων βλαβέντων χῶρον ἐξερύσατο.
Τοῦ δ' οὔτις ἄλλος φέρτερος θρόνους Πέτρου
Ἔχει πυκάσας, οὐδ' ἐς ὕστερον ποτὲ
Ἄλλος τόσον ἔργον ἁρμόσει, καὶ γὰρ μόνῳ
Κρείων τὸ δ' ὦφλε πρᾶγος, ὡς φιλουμένῳ.
Καὶ ταῦτα μὲν τόσοισιν ἐν κύκλοις χρόνων
Οὔπω συνῆλθεν εἰς ἓν, ὡς τὸ θέσφατον
Σαφῶς ἐνιάπτεν ἐκ ἑτωσίοις λόγοις,
Εἰμὶ τόδ' ἦμαρ, εὖτ' ἀπαίδων ἐκ γονῶν
Ἔβλαστες, Ἥρως τ' ἐπὶ σῷ τοκῇ κράτους
Βούλαρχος, ἀσφαλής τε χρησίμων φύλαξ,
Σωτὴρ ΡΙΧΗΔΕΥΣ, κἀπαιδώνιος φανείς.
Ἵζων τε πρὸς κλισμοῖσιν ΟΥΡΒΑΝΟΣ Πέτρου
Σκῆπτρον νομᾷ πᾶσιν ἀθωτήριον,

Θαυ-

Octona Phœbò spatia per ternas vices
Voluente, sterili matris in gremio satus
Me liberabit; cùmque Furiarum cohors,
Atraque & hasta polluens turpi solum
Tabo, & profundos sede conuellens gradus
Mars vniuersæ quatiet Europæ statum,
Terræque pulchros ense fœdabit sinus,
Et excitabit, strage diuersa, feros
Celtas, Iberos, atque miserandum in modum
Germaniarum gens, & Italiæ, manum
Cruore sparget; cùmque regnanti propè
Patri assidebit ipse consilij arbiter,
Regnique custos, mente prudenti sciens
Non premere amicos, vtili at pressos ope
Iuuare, GALLOS atque tutari suos,
Et sacrum honorans, atque honoratus sacro
Murice, Latinum Cardo cui nomen dedit:
Et in supremo cùm Petri sedens throno
Sacra moderantis, & sacerdotum ducis,
Consorsque Petri iura Christicolæ dabit
Manifesta plebi, copioséque omnibus
Largitus, omni, spem supra, ereptam malo,
Saluamque reliquis corruentibus, iugo
In septicolli conditam Romam eximet,
Non vllus illo melior augustam Petri
Fulciuit ædem, nemo præterea geret
Tot opera, amico quæ suo imposuit Deus.
Et ista, lapsas post tot ætatum vices,
Congruere nondum visa, diuinum velut
Oraculum sermone non dubio edidit,
Nisi hac serena luce, qua prodis puer
E ventre sterili, iamque consilij potens
Assessor, atque commodorum peruigil
Defensor, & Seruator, athleta inclytus,
Heros parenti RICHELIVS, adest tuo;
Petrique sedem, sceptraque VRBANVS tenet,
Mortaliumque ductor, examen, sacra

Mo-

Θνητῶν ὁδηγὸς, καὶ ταλαντοῦχος μέγας,
Στάθμη τε μύστων ἀκριβὴς φρονημάτων.
Πύχ' ἐς σαφεὶς Φρονήσεως, Δίκης θ' ὕπο,
Τροφεῖ' ἀμοιβὰ ταῖς φυτευσάσαις νέμει.
Ἴθ' ὦ, ἴθ' ὦναξ, βᾶσκ', ἐπάρκεσον φίλη,
Ἐμοί δ' ἀρωγὸς ἐλθὲ, παρὰ Θεῷ θ' ἅμα.
Γενοῦ τύχης τιμωρὸς, ἀμειλικὴς πόνων
Κοίνωσον, ἄτης δ' ἐν ὑστάταις προσμάχει.
Θεοῦ τ' ἐφετμὰς κρῖνον. ἆρ' οὔτι φρονεῖς;
Τίμη, τί δηρὸν ἔργον ἀμβάλλεις; μέθες,
Μέθες δύσοργον εἰς ἀναστάσεις δόμων.
Ὅπλοις πέφραξαι, πρὸς δὲ τὰς πέλας θύρας.
Θώρηξ προλάμπει, ἀλλὰ συγγενεῖς φοβοῦ.
Ἔστ' ἀμφίθηκτον ἆορ, ὀξὺ δ' αὖ δόρυ,
Πιστῶν δὲ λύθροις ἡματωμένον, κατὰ
Βαλόντες αὐτὸ μαίνεται, διψῶν μένους.
Κράζουσιν αὐλοὶ, ἀλλ' ἐφ' ὑσμίνην μέλος.
Σάλπιγξ ὑπηχεῖ, ἀλλὰ σημαίνει φόνον
Σοῖς φιλτάτοισιν, ἔνθ' ὑπερμάχει βοῇ
Πεζοί τ', ἰδ' ἵππων, καὶ νεῶν ἐπεμβάται,
Οἳ Θεῷ μέμηλον, οὐδὲν αἰτίους βροτοὺς
Ἄνδρας, γυναῖκάς θ' ὕβρεως ἀκηράτους
Τείροντες, ἐκπέμπουσιν οἰκτίστῳ μόρῳ.
Ὦ χερσὶ, καὶ κτήμασι, καὶ ψυχῇ σθένων
Τρέψαι πότ' ἤδη Ἄρεως παρποδίου νέφος,
Ἀκτὰς πορθοίων πρὸς Ἀχερουσίας Ἄναξ,
Οἵ μ' ἐξέτριψαν, δυσμενῶν βαρεῖς στίχας.
Αἶρε μ', ἢ γὰρ ἰσχύεις, ἐκ κακῶν βάθους,
Ἀνδρῶν ἁπάντων ὄλβον εὐτυχεῖ μόρῳ
Ἄλις γ' ὑπερέχων, σκῆπτρα κηδεύων χθονὸς,
Τῶν ἄστ' ὀπάζει γαῖα ἐμβριθοῦς πέδου.
Καὶ χρημάτων ἄπεστιν οὐδὲν, ἐν τ' ἀγροῖς
Κτήνεσσι, καὶ πυροῖσιν, ἐνδέ θ' ὕδασιν,
Ἔλλοψιν, ἐνδ' οὔρεσιν εὐθηνουμένοις
Καρποῖς τε, χρυσῷ, κ' ἀργύρῳ, ἐνδ' αὖ δόμοις
Ῥυδὸν πάρεστι πάντα χλιδαῖσιν φίλα.
Παντᾷ δὲ πλῆθος ἀσπιδηφόρων βρέμει,

Παν-

Moderatur æquum mentis, atque ipsa pia
Nutritus Aequitatis, & Sophiæ manu,
Alimenta alumnis grata partitur suis.
Eia ergo, Princeps, eia age, & charam adiuua,
Ades mihi protector, & fortis, Deo
Iuuante, vindex; operis in partem veni
Benignus, extremumque propugna malum;
Diuina iussa perfice; annon hæc sapis?
Diuturna quorsum bella tu differs? sine,
Sine, destruendis domibus, irasci ferox.
Munitus armis, proximo insultas tuo;
Pectusque lucens ære, cognatos tuos
Exterret; hastæ cuspis, & gladij, latus
Vtrunque, acuta est, Christianorum tamen
Cruore sudat, inque iaculantem redit;
Tibiæque clamant, sed melos bellum mouet;
Clangore litui proximis cædem indicant;
Pugnaque in, ipsa nauium, & peditum cohors,
Equitumque grata Numini, gratos Deo,
Nulloque scelere conscios vexat viros,
Et illibatas in necem vxores trahit.
O! qui valore, qui manu, atque opibus potes,
Aliquando Martis dissipare nubila
Vsque in paludis littora Acherusiæ,
Diuerte cuneos hostis infensi graues,
Qui me molesto sub iugo afflictam premit,
Immo malorum (nam potes) fundo eripe
Possessione quique felici, omnium
Sortem antecellis, ipse sceptrorum arbiter,
Et affluentem commodis terram occupas.
Eduliorum nil deest; far, & pecus
Luxuriat agris, piscibus fluuij natant;
Argenteis, aureisque locupletum iuga
Montana rident fructibus; luxu domus
Fulgent amœnæ; vulgus hastatum fremit

 Vbi-

Παντῇ δ' ὁπλῖται χάλκεοι, ἐς ἀλκὴν θρασεῖς.
Ἱππεῖς δὲ πανταῇ θάρσος ἐν στήθεσσ' ἔχων.
Ἱπποκρότοις πεδίοισιν ἐντρέχει ταχύς.
Πρὸς τοῖς στρατηγοὶ ἀσφαλεῖς, μαχήμονες,
Ἄρην πνέοντες, καὶ μάχης δαήμονες
Πάσης, στρατοῦ τ' ἐρυμνὸν ἕρκος. τοὺς δ' Ἄναξ
Πέμψαι κατ' ἐχθρῶν. πημονῶν τέλος τείρει.
Τά τ' ἄλλα πολλὰ πρόσθεν ἐκδείξας πτερὰ
Νίκης, πάλιν πείραζε. νικᾷν σ' οὐ ξένον.
Ὁ δ' ἐχθρὸς εἶδε, καὶ πεπείραται δόρυ,
Ἔγχος τε βληθὲν ΓΑΛΛΙΚΗΣ χειρὸς πάρα.
Ἄρατον ὅσσον ἕλκος ἐμβάλλει φρεσίν.
Αὐτοῦ βίην ἔδρυψας ὠφρυωμένην,
Οὐχ ἑσπέροις μέτροισιν ἐξαρκουμένην,
Αὐτὴν δ' ἐς Ἄρκτον, Κελτικάς τ' ἐφ' ἑστίας
Διψῶσαν ὠδίνοντος ἀνδρείους φόνους
Δεινὴν ἀπειλήν. ὡς ἔπος δ' εἰπεῖν, Τοκεῖς
Οἵ σ' ἐξέφυσαν λαμπρὸν εἰς γένος πάλαι,
Αὐτοῖς ὅτ' οὐκ ἦν ὄλβος, ὅσσος νῦν πάρα,
Ἀνδρὸς δ' ἐκείνῳ. ἦν γὰρ ἐν ἀκμαῖς νέῳ.
Κόλπων θοῶς ἀπαῖζαι ἐξ ἐμοῦ πρόσω.
Ἐκ δ' ἐξέλυσαν αἶαν, ἡ Σωτὴρ βροτῶν
Ἔφυ κληθεὶς, καὶ τραφεὶς ἐκτήσατο.
Ὃν αὐτὸς ἤθελε μόρον ὑμῶν πὰρ φίλων,
Νεκρὸς τ' ἐσῆλθε τύμβον, ὡς θνητοῖς ἔθος.
Ἴθ', ἐγγόνη, πρόστηθι. ἦν τις εὐχερὴς
Ἔργον μάτην μηκυνθὲν ἐκτείνει μακρὸν,
Σοφοῖς παρ' ἀνθρώποισιν οὐκ ὀρθῶς φρονεῖ.
Τί δ' ἔρριψας; τί δ' ἦλθε δεῖμα; τίς κέαρ
Ἔπληξε; κεῖνον, ὡς ὁρᾷς, ἀάπετος
Φρύγη κλονεῖ, ἀπείργει τε, καὶ φθείρει φρένας.
Ἐφ' οἷς γὰρ ηὖχε, καὶ πεπύργωτο θράσει,
Κεναῖς ἀνοίαις οὔτι πὰρ καιρὸν, πέσε,
Κακῶς τ' ἐκάμφθη συσταλέντα τῷ χρόνῳ.
Καὶ δὴ μαρανθεὶς γυιβάρει νόσῳ πάρα,
Κεῖται τανυσθεὶς, καὶ παρειμένως στένων,
Τυτθόν τ' ὀνείροις οἷον ἐμπνέων σθένος,

Ὅστις

Vbique vbique miles ad bellum ferox,
Animosque nutriens corde generosos eques
Per perstrepentes calce cornipedum, celer
Agros pererrat: bellicosi quos duces
Agunt, periclis cedere indociles manum,
Martemque spirant, arte pugnandi optima,
Exercitus munimen. hos Princeps, moue
Feros in hostes, cladibus finem adijce.
Iterum experire, sæpe victrici priùs
Indute penna, vincere haud quaquam nouum.
Hastile iactum GALLICA, expertus, manu
Persensit hostis, quanta GALLORVM ferox
Infigat hasta vulnera; inimici truces
Superbientis ipse fregisti impetus,
Hesperia quem non satiat, Arctois plagis,
Et GALLICANIS, impudens, cędem parit.
Vt multa paucis: qui te ab antiquo Patres
Genuere, gentem subiugauerunt feram
Minùs potentes, flore iuuenili potens
Vt quę vigeret. à meo sinu procul
Expulsa subitò est: arua requierunt, quibus
Seruator hominum natus, atque altus necem,
Quam voluit ipse, retulit ab amicis feris,
Tumulumque subijt mortuus, vt homines solent.
Age ergo, facile qui diu differt opus,
Prudentiorum calculo, haud rectè sapit.
An obstupescis? An pauor mentem occupat?
Et terrefecit corda? quem cernis, metus
Ingens mouet, premitque, pectusque enecat,
Nanque vbi superba fronte tollebat caput,
Tempus, locumque præter, insanè furens
Et cecidit, & probauit annorum vices.
Vorante quippe, flaccidus, morbo, iacet
Humi, doletque tristis, expirans leue,
Ceu somniando, robur, & opibus meis

 Lu-

Ὅστις γ' ἐμῶν πλούτων τε, καὶ τρυφῶν πλέως,
Γαστρὸς, γνάθου τε δοῦλος, ἡδονῶν θ' ὕπο
Ἡσσημένος, τὰ πρόσθ' ἐραστὰ πρήγματα,
Καὶ μηχανὴν ἔμπρακτον, ἣν ηὕτλει πότε,
Χαλκόν τε, καὶ σίδηρον, Ἄρεως θ' ὅπλα,
Δι' ὧν βροτοὺς ἔκτεινε τηλαυγὴς φόβῳ,
Πάντως ἀπεῖπε, κἀπόπληκτος ἔχθεται,
Νωθρὸς καταργῶν χεῖρας ἀφθόνῳ σχολῇ.
Τῷ καὶ πρότερας ῥέεθρον ἠλλάχθη τύχης
Ὤφθεν τ' ἀεὶ νικῶντες ἐκνικώμενοι,
Πρόσωπά τ' ἐξέστρεψαν ἐκδόντες φυγῇ
Αὐτοὺς, κακοὶ φανέντες, οἱ πρὶν δεξιοί.
Χ' οἱ πρόσθ' ἀκούειν σωφρόνως εἰθισμένοι,
Μύθων ἀμοιροῦσι δεσποτῶν. ἤδ' ἀντίοι
Μίγδην ἐπενθορόντες ἀλλήλοις φόνον
Τεύχουσιν οὐκ ἐπέκτων, ἐκ δ' ἀγροὺς πυρὶ
Δῃοῦντες, ἁρπάζουσιν οἰκίας φίλων.
Τίς δ' οὖν ὅπλοις πάγχαλκος, ἵππου μυρίας,
Νεῶν ἀμείζων, ἀλκίμου τ' ἔγχους βραβεύς,
Λεὼν ἄναλκιν, ἄφιλον, ἐμφύλῳ στάσει,
Ὥστ' οἶδμα πόντου, ἐμμανοῦς κυκώμενον,
Οὐ κηρὶ Θείω ταρβεῖ, οὐ σπινθὴρ ἔνι
Κλέους, κρατειῶν τ' οὐδὲ μικρὸς ἔργων λόγος,
Εὐθύς τε, ῥεῖα, μηδὲ σὺν μακρῷ πόνῳ,
Σφαγῶν ἄτερθ', ἐπειδὰν ἡγῆται Θεὸς,
Οὐκ ἂν στοπώσαιτ', εὐτυχῶς κλίνας πότε;
Πέφραξο δὴ τεύχεσσι, θοῦ ξίφος, θίγε
Λόγχης, βοαῖς πᾶν ἐζαύδρεσσον πέδον.
Ῥῦσαι μ', ἀμύνου τηλεὼς ἐφθαρμένην.
Θήκας πατρῴας, ἱερὰ, κοινὴν πατρίδα,
Τέχνας περισσὰς, τύμβον, ὃν Σωτὴρ ἔδυ,
Ἄτης παρούσης ἐξέλου γ', ὦ πάντ' ἀγαθέ.
Ταῖσιν πάρος κόσμηθεν ἀντήσας δόσεις,
Λαμπρόν τε σ' οὐ λόγοισιν, ἀλλὰ δρωμένοις.
Τοσαῦτ' ἔφη μὲν ΕΛΛΑΣ. ἀμφὶ δ' ὠλέναις
Αὖθις περισφίγξασα νήδυμον τόκον,
Φίλημ' ἔθηκ' ὅσσοισι δεύτερον φίλοις.

Παῖς

Luxuque plenus, sub voluptatis iugo,
Ventris, gulaque seruus, heu! deflet miser
Iucunda visa quæ sibi cunque antea:
Quasque efficaces ante molitus fuit
Artes, ahenaque arma, ferrumque impotens,
Quibus viros cecidit, obiecto metu,
Renunciauit, odit, & segnem otio
In copioso dexteram planè tenet.
Sic est prioris retrò fortunæ status
Inuersus, ipsa victa Victoris manus:
Dedere terga, qui fugauerant priùs;
Et quos beatos videras, miseros vides;
Parere soliti, iusta detrectant sui
Decreta Domini, corruentesque inuicem
Promiscua se strage, crudeli, fera,
Et non ferenda conterunt; flammis satos
Populantur agros, depeculantur lares
Domesticorum. Totus ærata nitens
Quis ergo veste, ratibus innumeris potens,
Equitumque turmis, ensis animosi arbiter,
Plebem imbecillam, amoris expertem, feris,
Vt inquietum pelagus, agitatam notis,
Quam nec futuri terror, & honoris mouet
Scintilla, nullus operis ac sermo boni,
Sine cæde, subitò, facile, cùm ducat Deus,
Labore nullo, prosperè in certam fugam
Non vertat? armis induere, & scutum cape,
Accinge gladium, milite hastato solum
Reple, iacentem libera; patriam iuua,
Sedes paternas, disciplinasque optimas,
Templa, tumulumque, membra quem Christi sacra
Subiere: Princeps miserijs hisce eripe,
Benignè, dona redde, queis primis fuit
Ornata seclis: opere quàm fama refer
Exinde melius nomen. Hac HELLAS; sinu
Amplexa puerum, sermo quem nullus satis
Celebrare possit, basia optatis genis

Se-

Παῖς δ' ἰσορρόπης πημοναῖς σιωπῆς γελῶς,
Ὕβρει τ' Ἀνάσσης κάρτ' ἐποχθήσας τόσῃ,
Οἰκτρὸν στέναξεν ἄλγος ἐνθύμῳ φρενί.
Γοργοῖς ἔπειτ' ὄμμασιν ἀντωπὸν βλέπων
Τοκεῖ προσίσχων, σιωπῇ τε θεὶς γλυκὺν γέλων,
Βάζειν ἔοικε ταῦτα φραδμόνως Πατρί.
   Θυμῷ πίεσσον μῆνιν, ὦ ἐλᾷς Πάτερ.
Μέθες δαφοινὸν ἔγχος, Εὐρώπης τ' ἄπο
Πρὸς Ἀντολὰς ὅρμισσον, ἔνθ' ἀνδρηλάτης,
Ἄτην τ' ἄθεσμος λαὸς ὁπλίζει βροτοῖς.
Αὐτὸς σὺ Παιδὸς ἐμπνέοντος δηΐοις
Φόνον, πάθας τ', εἰ καὶ νεογνὰ νηπίῳ
Ἄψῃ χόλον δύσοργον εἰκαίως πεδᾷ,
Ὁρμῇ προσηνοῦς εὐθαρσέστερος φανεὶς,
Φίλην τ' Ἄνασσαν ἀμφιβὰς λυτήριος
Ὤνησον, ἠδ' ἔκλυσσον, ὧν ἔχει κακῶν,
Μέσφ' αὐτὸς ἐς γηραιὲς αὐξηθεὶς μεῖζον
Ἥβης, μένει τε κεχλαδὼς εὐανθέμῳ,
Αὐτὸς τύχης ῥύσαιμι μορσίμου φίλην,
Πρός τ' ὄλβον, ὃν κέκτητο πορθμεύσας ξένως.
Καλοῖς πρέπουσαν, καὶ περίβλεπτον κράτη,
Βίου τ' ἐν ἅλμῃ μηδιῶσαν εὐδίῳ,
Εὐδαιμονούσης πολλὰ κομπάσω γάμους,
Τούς μοι δίδωσιν ἐκ γένους κλῆρος λαχών.
Ἐμὴ γὰρ ἐστι, κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.
Ἔνθεν μόναρχον αἷμα βλαστήσει πέδῳ,
Αἰὲν προσαρκοῦν, ἔτι γηράσκον χρόνοις.
   Παιδὸς πρόθυμον ἦτορ ἐξηνδὼς Πατὴρ,
Ἄνασσαν ἦγε, δεξιούμενος γόνῳ,
Πίστιν λαβών τ' ἔδωκε, δεξιάς θ' ὁμοῦ
Ὅρκους συνῆψαν. Καὶ δὴ εἰργάσθω τόδε
Τοὔργον, προσεῖπε. τί μακρὰν τείνω μάτην;
Ἐμοῖς ὅπλοισιν, οὐδ' ἄτερ βουλῆς Θεοῦ,
Ἐλευθερούσθω γαῖα, τεχνέων ζοφὸς,
Δεινῆς ἀνάγκης, καὶ γενέσθω σύννομος
Τέκνῳ νεογνῷ, τῆσδε Κυρεάνῳ χθονός,
Πλέον γ' ἢ τὸ πρόσθεν ΕΛΛΑΣ εὐτυχεστέρα.

Secunda libat. Factus ærumnæ Puer,
Loquentis ore, conſcius, Dominæ probra,
Iniuriaſque tam graues grauiter tulit,
Doloribusque flebili indoluit modo,
Alacrique vultu proximi contra Patris
Intuitus ora, ſuauiter riſum ciet,
Patrique viſus iſta prudenter loqui.
Quam, Genitor, iram mente conceptam foues,
Preme, oro, transfer lanceam homicidam, exili
Procul ad Eoos, hinc ab Europa, ſinus;
Vbi virorum pulſor, & iniquus graues
Hominibus armat populus ærumnas: Minas
Dum ſpiro vindex ore, cladem que hoſtium,
Licet tenellis perperam membris liget
Puerilis ætas, corde generoſo potens
Præcede ductor, enſe Reginam tuo
Defenſor, ægris libera afflictam malis,
Donec iuuentæ viuidæ molles vigor
Firmarit artus, robore & vegeto manus-
Florens amatæ Virginis fortem leuet,
In priſtinumque tranſuehat ſtatum, modo
Miraculoſo: tum poteſtate, & bonis
Ornatioris, perque tranquillos dies
Lætæ beatis gloriabor nuptijs,
Quas ominatur generis, ac ſpondet mei
Fortuna: noſtra eſt illa, nec noſtram nego.
Hinc germinabit Regium terris genus,
Stabileque ſemper, ſecla quod nulla obruant.
Infantis alacrem cùm videt mentem Parens,
Prenſamque ducit Imperatricem, & fidem
Dat, accipitque; deinde iurata fide
Iunxere dextras: Fiat hoc; vt quid moras
Necto, inquit, armis (idque conſilio Deûm)
Meis iuuetur artium nutrix Dea,
Fiatque concors Filio nato recèns,
Dominoque terræ illius, & firmum ſtatum
Felicioris HELLAS Imperij probet.